

Laba diena

Šiandien – Mėnulio pilnatis. Saulė teka 8 val. 14 min., leisis 15 val. 59 min. Dienos ilgumas 7 val. 45 min.

Vardadieniai: šiandien – Daujota, Daujotas, Friderika, Fridrichas, Fridrika, Fridrikas, Imantas, Imantė, Iminas, Iminė, rytoj – Andrė, Andrėja, Andriejus, Andrius, Saugarda, Saugardas, Saugina, Saugirda, Saugirdas, penktadienį – Baltenė, Baltenis, Baltys, Butigeidas, Butigeidė, Eligas, Eligija, Eligijus, Nata, Natalė, Natalija, Natalis, Natas, Natė.

Lapkričio 29 – Tarptautinė solidarumo su Palestinos tauta diena.

Lapkričio 30 – Šv. Andriejus, Saulės grįžtuvių laukimo pradžia. Mažosios Lietuvos prisijungimo prie Didžiosios Lietuvos akto diena.

Gruodžio 1 – Pasaulinė AIDS diena.

Kūrėjų klubo „Gabija“ nariai iš arčiau 3-6 p.

Fizinis aktyvumas darbo vietoje 4 p. Kviečiame dalyvauti programoje 5 p.

Senjorų dienos internete 2023 6 p.

„Viltingai išlydėkime rudenį ir pasitikime žiemą“ 7 p.

„Gyvenimo“ laikraščio ir Prienų rajono savivaldybės 2023–2024 metų krepšinio pirmenybės

Nors vasara prabėgo, ir šiluma seniai pasitraukė, tačiau karščio ir emocijų Prienuose tikrai nepritrūks, nes lapkričio 26 d. prasidėjo naujasis Prienų rajono savivaldybės ir „Gyvenimo“ laikraščio krepšinio pirmenybių sezonas! Šiomet pirmenybėse varžysis 11 komandų, pirmenybės vyks rato sistema, tad krepšinio mėgėjų laukia daug įdomių dvikovų!

Pirmoji „BC Tūzų“ pergalė

Pirmenybių atidarymo rungtynėse susitiko „Šilavoto“ ir „BC Tūzų“ komandos. Šilavotiškiai praėjusių metų čempionams metė rimtą iššūkį – pirmoje susitikimo pusėje net 8 tolimus metimus pataikė „Šilavoto“ snaiperiai kėlė didelį galvos skausmą savo varžovams. Vis dėlto, K. Ališkevičiaus, K. Okmano ir A. Jakubausko trio taip pat sėkmingai baudė priešininkus taikliais metimais ir leido „BC Tūzams“ po dviejų kėlinių pirmąjį 42:36. Antroje rungtynių dalyje „Šilavoto“ žaidimas ir toliau rėmėsi tolimais metimais, tačiau taiklumas gerokai krito, o tuo pasinaudoję „BC Tūzai“ po truputį ėmė didinti savo persvarą. Gerą gynybą demonstravę „BC Tūzai“ galiausiai susikrovė ir dviženklį pranašumą, o rungtynes laimėjo rezultatu 75:62.

„BC Tūzai“ – „Šilavotas“ 75:62

(17:18, 25:18, 20:16, 13:10).

Rezultatyviausi žaidėjai:

„BC Tūzai“: R. Ališkevičius – 26, R. Kudzys – 12, K. Okmanas – 11, A. Jakubauskas – 9 taškai.

„Šilavotas“: E. Seniūnas – 24, A. Senavaitis – 9, E. Paškevičius, V. Žilionis ir G. Stalioraitis – po 8 taškus.

Debiutą apkartino pralaimėjimas

Turnyro naujokams „Azibets.lt“ jau pirmenybių starte teko rimtas egzaminas, kadangi kitoje barikadų pusėje jų laukė galinga sudėtį vėl subūrusi „Vermės“ komanda. „Vermės“ jau pirmajame kėlinyje pasiuntė varžovus į nokdauną, laimėdama ketvirtį 28:12. Antrajame kėlinyje „Vermės“ puolimas sustojo, abi komandos sunkiai rinko taškus, tačiau „Azibets.lt“ krepšininkams priartėti nepavyko. Įpusėjus susitikimui

(Nukelta į 3 p.)

Tešiamė tema

Jau rašėme, kad dėl susidariusios sudėtingos situacijos ženkliai išaugus mokesčiams už žemę, Prienų ūkininkų sąjungos taryba kreipėsi į rajono merą, prašydama atsakyti jiems rūpimus klausimus dėl galimų kompensacijų, į biudžetą gautų didesnių lėšų panaudojimo, koeficiento peržiūrėjimo ir kt.

Prienų rajono savivaldybės administracijos direktorė Jūratė Mickevičienė, „Gyvenimo“ paklausta apie tai, ar ruošiamas Savivaldybės atsakymas ūkininkams į jų kreipimąsi ir ar klausimai, susiję su mokesčių už žemę koeficiento, kuri nustato Savivaldybės taryba, peržiūrėjimu bei parama ūkininkams, gali atsirasti Tarybos posėdžių darbotvarkėse, penktadienį atsistatė atsakyme rašo:

„Prienų rajono savivaldybės administracija yra gavusi ūkininkų sąjungos raštą dėl informacijos pateikimo. Artimiausiu metu atsakymas bus parengtas ir išsiųstas. Tarybos posėdyje svarstyti žemės mokesčio koeficiento ateinančiam mokestiniam laikotarpiui nėra galimybės, nes tai nenumato teisės aktai.“

TEŠIASI „GYVENIMO“ PRENUMERATA 2024 M.

„Gyvenimą“ galima užsiprenumeruoti:

• Redakcijoje (be aptarnavimo mokesčio)

Kauno g. 19A, Prienai.

Tel.: 8 319 60 012, 8 605 19 327. El. paštas:

zina@gyvenimas.info, info@gyvenimas.info

• Paštuose ir pas laiškanesius

Mobilųjį laiškanesį galima išsi-

kviesti telefonu (8 700) 55 400

Miela mama, babyte, promočiute,

Pasaulyje dar niekas neužrašė žodžių, kuriais galėtume išreikšti dėkingumą už Tavo rūpestį, begalinę meilę ir šilumą, kuria apgaubei mus nuo pirmųjų gyvenimo akimirklų. Buvai šalia mūsų pirmųjų ašarų, juokų, pirmųjų žodžių, didžiųjų džiaugsmų ar net klaidžių gyvenimo pasirinkimų. Kol mes savus jausmus kasdien išgyvendavom po vieną, Tu visada sava širdim jautei visus. Esi brangiausia, ką gyvenimas galėjo mums padovanoti – tik dėl Tavęs trijų dukrų, penkių anūkų, jų šeimų, dviejų proanūkių ir vyro pasauliai kupini šilumos, vidinio gėrio ir tvirtų vertybių, kurias kasdien visi giliai nešiojamės savose širdžių kertelėse. Tad mylima Babyte, šio nuostabaus aštuoniasdešimtmečio proga linkime Tau begalinės sveikatos ir dar daug daug šiltų gyvenimo metų!

Sveikinimas keliauja lapkričio 27 dieną 80-tąjį gimtadienį švenčiančiai **Anelei Balsevičienei** iš Prienų rajono, Lielionių kaimo.

Atminties tiltais

Žygiavo Prienų miesto upelių pakrantėmis, klausėsi jų pasakojamų istorijų

Lapkričio 25 d. asociacija „Anties sodo bendruomenė“ visus, besidominčius Prienų miesto istorija ir mėgstančius žygiuoti, pakvietė į 7 km pėsčiųjų žygį žiediniu maršrutu „Prienai – tūkstančio upelių miestas“, pakeliui stabtelint prie mieste sruvenančių upelių ir šaltinių atsigeriti, apsišlakstyti, prisiminti energetinę ir taikomąją jų reikšmę vietos gyvenime, įvertinti dabartinę būklę, pagerbti juos senoviniu ritualu. Lapkričio pabaigoje organizatoriai, ko gero, nesitikėjo sulaukti tiek daug dalyvių, bet žygiavimas palei upelius, prie jų pasakojamos miesto istorijos taip įtraukė įvairaus amžiaus vietinius gyventojus ir svečius, kad po žygio visi, nepriklausomai nuo gyvenamosios vietos, pasijuto besantys atsakingos „paupių“ bendruomenės dalimi.

Atvėrė su upeliais susijusius slėpinius

Prienai – išskirtinė vietovė, turtinga vandeningu sluoksniu gausa. Miestas įsikūręs upių tėvo Nemuno slėnyje, tarsi amfiteatru įrėmintame šlaitais, išraižytais giliu, šaltiniuotų griovų su ištekanciais trumpais, srauniais ir vandeningais upeliais. Nuo seno žinomi upeliai Drubengis, Revuona, Mielupis, Tartokas, Gėlupis, Rūdūpis maitino, girdė miesto gyventojus, teikė jiems pragyvenimą. Šio žygio metu ne visus upelius spėta aplankyti, bet apie juos iš „Anties sodo“ bendruomenės

(Nukelta į 3 p.)

Revuonos upelio pakrantėmis.

Po žygio „Anties sodo“ bendruomenė pakvietė žygeivius pabendrauti sutvarkytoje lauko erdvėje.

Ūkininkai ieškojo teisybės dėl sankcijų už suartas pievas Europos Parlamente

Jauni šalies ūkininkai atvyko į Europos Parlamentą tam, kad padėtų spręsti milžiniškų ir neadekvačių sankcijų klausimą už suartas pievas. Lietuvos Žemės ūkio ministerija reikalauja, kad būtų išlaikytas referencinis 2018 metų daugiamečių žolynų plotų lygis, o jei to nesilaikoma, ketina taikyti milžiniškas sankcijas ūkininkams, motyvuodama, neva taip liepia Europa. Jei ŽŪM savo užmačias įgyvendins, jau 2027 metais už suartus plotus ūkininkai gali sulaukti net 100 proc. viso ūkio išmokų siekiančias sankcijas.

Netikri dėl savo ūkių ateities ir pasipiktinę Žemės ūkio ministerijos neveiklumu, ūkininkai atvyko į Briuselį tam, kad galėtų rasti sprendimus drauge su Europos Komisijos atstovais, tarpininkaujant europarlamentarui Broniui Ropėi.

Daugiamečių pievų problema sukurtą dirbtinai

Anot susitikimo dalyvių, daugiamečių pievų plotas buvo padidintas nepagrįstai ir šiandien Lietuvoje sudaro net daugiau nei 700 tūkst. ha. Toks pievų plotas fiksuotas 2018 metais, kai 4 metus deklaruočius buvusios pievos automatiškai 5 metais paverstos daugiamečių pievomis, net jei per tą laikotarpį ūkininkas pievas atsėjo, taikė jose žolių sėjomainą.

Problema viešumon keliančios Lietuvos žemės ūkio tarybos (LŽŪT) vadovas Ignas Hofmanas teigia, kad šis klausimas sukurtas šalies biurokratų, tinkamai neįvertinusių pasirinkto kriterijaus pasekmių. „Skandalinga, Lietuvoje mažėjant gyvulininkystės ūkių ir gyvulių skaičiui, daugiamečių pievų plotas didėja. Jei turėsime atkurti išaugintą daugiamečių pievų plotą, negalėsime sukurti jokios pridėtinės vertės. Lyg to būtų maža, pievų priežiūra reikalavus dotacijų, pievų priežiūra sąlygos bereikalingus šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimus, o yranti biomasė emittuos didelių kiekius CO₂. Iš viso to nebūs jokio tikslo.“ – sakė I. Hofmanas.

Lyg to būtų maža, ministerija ne tik padidino ūkininkų nenaudai daugiamečių pievų teritorijas, tačiau dar ir numatė sankcijas už daugiamečių pievų atstatymo nevykdymą. Tokių sankcijų dydis – rekordiškas, nes jau nuo 2027 metų ŽŪM ketina taikyti sankcijas net 100 proc. viso ūkio gaunamų išmokų. „Lietuva neturi daug naudingų išteklių, mes nekasame anglių, druskos, metalo rūdos. Taip pat

neturime daug miškų, galbūt todėl nuo seno Lietuva buvo laikoma agrarine šalimi. Lietuviai vertino tai, ką jie turi, o tai – dirbama žemė. Nors mes nesame apdovanoti juodžemio horizontais, bet savo darbščiu darbu išpuoselėjome savo dirbamas žemes. Šios tradicijos yra jaugusios į mūsų kraują. Tačiau šių dienų aktualijos, nepasvertų teisės aktų priėmimas griaua šimtmečiais gyvavusias tradicijas. Taip yra todėl, kad mus valdo pigūs politikai, neturintys ilgalaikės vizijos. Jų sprendimai yra populistiniai, todėl mes sprendžiame problemas, kurių patys nesukūrėme. Mūsų šalies politikai pasiryžę padaryti daugiau nei techniškai įmanoma. Tik klausimas, ar tai naudinga ir kam naudinga? Nuolat girdime, kad dėl visko kalta Europos Sąjunga. Parlamentaro Bronio Ropės dėka mes galėjome tiesiogiai paklausti Europos Komisijos, ar tikrai tai, ko reikalauja iš mūsų ministerija, yra jų primestos sąlygos. Deja, išgirdome, kad didžioji dalis mums taikomų įsakymų yra mūsų ministerijos interpretacija ir kiekviena šalis turi parengti teisės aktus, kuriais įpareigos kryptingai siekti bendro tikslo. Ir čia turime problemą, kai už vairo sėda ne specialistai, o politikai, kurie neturi supratimo apie žemės ūkį, įvyksta avarija. Kitaip negaliu pavadinti dabartinės situacijos žemės ūkyje. Dėl neteisingai parengtų teisės aktų Lietuvoje išaugo daugiamečių pievų plotai. Nesuvaldyta pienuo krizė, ūkininkus verčia persiorientuoti į augalininkystę, dar labiau paaštrinant pievų klausimą. O mūsų Žemės ūkio ministerija niekaip nesupranta, kur padarytos klaidos ir toliau jas ignoroja kaltindama vien ūkininkus.“ – apgailėstavo susitikime dalyvavęs jaunas ūkininkas Darius Ufartas.

Suartų pievų problema pristatyta Europos Komisijos atstovams

Ne kartą kreipėsi oficialiais raštais ir kitomis iniciatyvomis į Lietuvos žemės ūkio ministeriją, tačiau iš jos taip ir nesulaukė realių sprendimų, ūkininkai atvyko į Briuselį, kur europarlamentaro Bronio Ropės iniciatyva susitiko su atsakingais Europos Komisijos atstovais. Minėtame susitikime B. Ropės kvietimu dalyvavo jauni ūkininkai Darius Ufartas, Dainius Arlauskas, LŽŪBA prezidentas Eimantas Pranauskas, EK atstovavo Žemės ūkio ir kaimo plėtros generalinio direktorato (AGRI) vykdytysis direktorius Michael Pielke.

Parlamentaras Bronis Ropė, kalbėdamas susitikime dėl daugiamečių pievų, klausė, kaip būtų galima išspręsti problemą dėl didelių pievų teritorijų ir griežtų sankcijų. „Dirbu Europos Parlamento Žemės ūkio ir kaimo plėtros komitete, todėl daugiamečių pievų klausimas man yra žinomas. Visgi, nesuprantama, kodėl dirbtinomis biurokratinėmis problemomis užmušame jaunų žmonių norą ūkininkauti? Kaip jaunam ūkininkui planuoti tolimesnę ūkio plėtrą, investicijas į tvarumą, kai iš ŽŪM ateina signalas, kad ateityje ūkis gali būti paliktas absoliučiai be išmokų, net jei neatkurs vieno iš daug dirbamų hektarų? Kurioje grandyje padarytos klaidos dabar lemia, kad vis daugiau jaunų žmonių atsako minties dirbti žemės ūkyje? Raginu Europos Komisiją skubiai, dar šiemet, sėsti prie derybų stalo su LR ŽŪM ir rasti šios problemos sprendimus“, – teigė Bronis Ropė.

Ūkininkai pristatė problemą komisijos atstovams

Iš tėvų perimtame ūkyje dirbantis Darius Ufartas susitikimo metu „nevyniojo žodžių į vatą“ klausdamas Europos Komisijos atstovų, ką jam ir kitiems šalies ūkininkams daryti toliau? Pasak D. Ufarto, jau šiemet šalies ūkininkai gavo išpėjimus dėl sankcijų, susijusių su daugiamečių pievų suarimu. Paaškęs, kad sankcijos galimai bus taikomos visai pareiškėjo paraiškai, kyla grėsmė prarasti didžiules lėšas, o tai gali privesti ir prie ūkių bankroto.

Dainius Arlauskas, kuris atvyko į Briuselį tam, kad atstovautų šalies

ūkininkams, kalbėdamas susitikime dėstė, jog suartų pievų atkūrimo problema opiausia jauniems ūkininkams. „Noriu pateikti statistines lenteles, kuriose galima matyti, kad Žemės ūkio ministerija neteisingai perkėlė ES teisės aktus į nacionalinę teisę. Suartų pievų problema susidaro dėl neteisingo Reglamento 2021/2115 13 str. ir Reglamento 2021/2115 III priedo perkėlimo į nacionalinius teisės aktus, kuriuose nebuvo numatytas sėjomainos apibrėžimas. Tikėtina, kad įsivėlė techninė klaida, kuri sąlygojo, jog žolynai automatiškai buvo paversti daugiamečių pievomis, net jei ūkininkas pievas atsėjė, taikė tame plote žolių sėjomainą.“ – sakė D. Arlauskas.

Pasak ūkininko D. Arlausko, už tai, jog Lietuva klaidingai interpretuoja ES teisės aktus, dalis atsakomybės tenka ir Europos Komisijai. „Artėjant metų galui ir didžiausios metų šventėms ūkininkai suarę pievas su dideliu nerimu laukia žinių iš ŽŪM, kuri šiai dienai oficialiai tyli ir nekomunikuoja apie esamą dirbtinai sukurtą DGP problemą. Ministerija šių metų mėnesį pristatė numatomas sankcijas už neatstatytas pievas, kurios pagal ministeriją turi įsigaliooti jau nuo 2024 metų. Išgaliojusios sankcijos palies ne tik didelę dalį mūsų šalies žemdirbių – perėmusius ūkius, pakeitusių veiklos kryptį – bet ir žemės savininkus, kadangi jų nuosavybė nebebus patraukli nuomai ar pirkimui, bei kitus verslo sektorius, susijusius su žemės ūkiu, kuriam dirba tūkstančiai žmonių. Visa ši situacija veda prie žemės ūkio stagnacijos, kuri palies tiesiogiai ir netiesiogiai su žemės ūkiu susijusių žmonių pajamas bei pragyvenimo lygį. Baisiausia, kad mūsų valdininkai, turėdami visas galimybes išspręsti šią bei kitas esamas problemas, mėgaujasi laikinai šilta pozicija ir yra trumparegiški. Mes lietuviai kantrūs žmonės, bet viskam yra savos ribos. Šalies žemdirbiai tikisi teisingo EK požiūrio į šią problemą, kuri iš esmės pažeidžia ir žmonių konstitucines teises į jų turtą, kadangi Konstitucijos 23 straipsnyje įtvirtinta teisė į nuosavybės neliečiamumą yra priskirta vienai svarbiausių žmogaus teisių. Konstitucijoje nurodoma, kad nuosavybė neliečiama. Nuosavybės teisės saugo įstatymai. Nuosavybė gali būti paaimama tik įstatymo nustatyta tvarka visuomenės poreikiams ir teisingai atlyginama. Teisė į nuosavybės neliečiamumą yra plačiai interpretuojama Konstitucinio Teismo nutarimuose. 1993 m. gruodžio 13 d. nutarime Konstitucinis Teismas interpretuoja nuosavybės neliečiamumą, kaip „savininko, kaip subjektinių teisių į turtą turėtojo, teisę reikalauti, kad kiti asmenys nepažeistų jo teisių, taip pat valstybės pareigą ginti ir saugoti nuosavybę nuo neteisėto kėsinimosi į ją.“ – sakė ūkininkas.

Ministerija negirdi ūkininkų

Lietuvos žemės ūkio bendrovių asociacijos (LŽŪBA) prezidentas Eimantas Pranauskas, vertindamas daugiamečių pievų problemą, teigė, jog Europos Komisija turėtų taip pat prisiimti dalinę atsakomybę už tai, kad reglamentai buvo netinkamai perkelti į Lietuvos nacionalinę tei-

šę. „Labai gaila, kad ministerija net neketina ieškoti sprendimų, kaip sumažinti daugiamečių pievų referencinį plotą ir sušvelninti sankcijas ūkininkams. Panašu, kad ūkininkai, nerandantys teisybės, šiuo atveju gali kliautis tik jaunaisiais ūkininkais, kurie ir atvyko į Briuselį tam, kad susitiktų su Komisijos atstovais. Europos Komisija yra atsakinga už reglamento, kuris apibrėžia pievų plotą ir sankcijas, perkėlimo į Lietuvos teisės aktus atitiktį ES teisės aktams. Europos Parlamentas juk ką tik nubalsavo dėl rezoliucijos, akcentuojančios, kaip svarbu kaimo ūkį užtikrinti kartų atsinaujinimą. Štai, turime konkrečių pavyzdžių, kai jauni, iniciatyvūs, trokštantys dirbti žmonės susiduria su didžiulėmis kliūtimis, kurios galbūt galutinai užmuš jiems norą ūkininkauti. Ši problema visiškai priešinga ES užsibrėžtai kryptiai privalioti jaunimui dirbti kaimo. Susidaro įspūdis, kad visiškai atsiskydama spręsti didžiulio masto problemą, ŽŪM sabotuoja europinės tendencijas. Ar tai normalu?“ – piktinosi E. Pranauskas. E. Pranauskas neatmeta, kad dėl šios problemos ūkininkams beliks bylinėtis teismuose.

Susitikimo metu Europos Komisijos atstovai pabrėžė, kad sėjomainos apibrėžimą remdamasi ES reglamentais privalėtų suformuluoti pati Žemės ūkio ministerija, todėl Komisijos papildomo įsikišimo nereikia. Visgi, ir ūkininkai, ir LŽŪBA vadovas E. Pranauskas suabejojo, ar ministerijos valdininkai pagalvia imsis lyderystės ir spręst daugiamečių pievų apibrėžimo klausimą.

Parlamentaras Bronis Ropė pabrėžė, kad Komisijos nariai suprato problemą dėl daugiamečių pievų, kurią išklėdė atvykę į Briuselį ūkininkai. „Europinių reglamentų ir nacionalinių teisės aktų nuostatos nesutampa. Todėl prašau Europos Komisijos dar šiais metais surengti aptarimą su ministerija ir ieškoti sprendimų, kad reglamento nuostatos atitiktų Lietuvos strateginio plano nuostatas. Manau, kad Komisijai derėtų paraginti Lietuvos ŽŪM padaryti sėjomainos apibrėžimą. Kad dėl to neiškiltų bereikalingų teisminių ginčų, būtina padėti taisykles ant stalo, kad jas visi žinotų. Taip pat paprašiau Europos Komisijos užtikrinti, kad mūsų ministerijos planuojamos sankcijos būtų proporcingos ir protingos. Nenormalu, kad net neatkūrus 1 ha, o dirbant 500 ha, už visus 5 metus bus atimtos visos išmokos. Džiugu, kad susitikime Europos Komisija mūsų ūkininkus išgirdo ir pažadėjo artimiausiu metu sėsti su LR ŽŪM prie stalo.“ – sakė B. Ropė.

Užs.Nr.077

Delfi TV programa 2023.11.30-2023.12.03

KETVIRTADIENIS

06:00 TIESIOGIAI UKRAINOS ŽINIOS „UKRAINA 24“
07:00 Alfo vila (12)
08:00 Delfi diena. Svarbiausių įvykių apžvalga (k)
09:00 Iš esmės (k)
10:00 Šeima ant ratų. Afrikos link (15)
10:30 Šeima ant ratų. Afrikos link (16)
11:00 Alfo vila (12)
11:55 Kenoloto
12:00 Orijaus kelionės (9)
13:00 Kasdienybės herojai
14:00 Skanios kelionės (71)
14:30 Ūkininko Petro dienoraštis (78)
15:00 Delfi diena. Svarbiausių įvykių apžvalga

16:00 Šeima ant ratų. Afrikos link (17)
16:30 Šeima ant ratų. Afrikos link (18)
17:00 Iš esmės
17:55 Kenoloto
18:00 7bet-NKL čempionatas. Telšiai „Telšiai“ – Palangos „Olimpas“
20:00 Sporto baras (12)
21:00 Ką žmonės dirba visą dieną? (8)
21:30 Kitokios kelionės. Manto Bertulio ir Antano Jakimavičiaus nuotykių Nepale (4)
22:00 Burėmis į arktį (26)
22:30 Jėga ir Kenoloto
22:35 Skanios kelionės (72)
23:05 Iš esmės (k)
00:10 Delfi diena. Svarbiausių įvykių apžvalga (k)

01:10 Delfi RU. Naujienos rusų kalba
01:40 TIESIOGIAI UKRAINOS ŽINIOS „UKRAINA 24“

PENKTADIENIS

06:00 TIESIOGIAI UKRAINOS ŽINIOS „UKRAINA 24“
07:00 Legendinis žaidimas „Taip ir Ne“. Vedėjas A. Valinskas (12)
08:00 Delfi diena. Svarbiausių įvykių apžvalga (k)
09:00 Iš esmės (k)
10:00 Šeima ant ratų. Afrikos link (17)
10:30 Šeima ant ratų. Afrikos link (18)
11:00 Lengvai ir skaniai (8)
11:30 Kelionės tikslas – Žemaitija (8)
11:55 Kenoloto
12:00 Ką žmonės dirba visą dieną? (8)
12:30 Ar galiu užteiti? (13)
13:00 Orijaus kelionių archyvai
14:00 Skanios kelionės (72)
14:30 Burėmis į arktį (26)

15:00 Delfi diena. Svarbiausių įvykių apžvalga
16:00 Šeima ant ratų. Afrikos link (19)
16:30 Šeima ant ratų. Afrikos link (20)
17:00 Kasdienybės herojai
17:55 Kenoloto
18:00 Orijaus kelionių archyvai
19:00 Legendinis žaidimas „Taip ir Ne“. Vedėjas A. Valinskas (13)
20:00 Pas Edita
20:30 Egzotiniai keliai. Irakas (4)
21:00 Jūs rimtai? (13)
21:30 Savaitės kriminalai su Jaunimi Matoniu
22:00 Aurimo būstas (23)
22:30 Jėga ir Kenoloto
22:35 Orijaus kelionių archyvai
23:35 Ką žmonės dirba visą dieną? (8)
00:05 Delfi diena. Svarbiausių įvykių apžvalga (k)
00:35 Delfi RU. Naujienos rusų kalba

01:35 TIESIOGIAI UKRAINOS ŽINIOS „UKRAINA 24“
ŠEŠTADIENIS
06:00 TIESIOGIAI UKRAINOS ŽINIOS „UKRAINA 24“
07:00 Kasdienybės herojai
08:00 Sporto baras (12)
09:00 Sveikatos receptas (4)
09:30 Duok leteną (39)
10:00 Alfo didysis šou (13)
11:00 Patrulio bazė (13)
11:55 Kenoloto
12:00 Šiandien kimba (13)
13:00 Kada įkurtuvės? (13)
13:30 Kasdienybės herojai
14:30 Aurimo būstas (23)
15:00 Orijaus kelionės (9)
16:00 Burėmis į arktį (25)
16:30 Burėmis į arktį (26)
17:00 Legendinis žaidimas „Taip ir Ne“. Vedėjas A. Valinskas (13)

17:55 Kenoloto
18:00 Savaitės kriminalai su Jaunimi Matoniu
18:30 Pas Edita
19:00 Ką žmonės dirba visą dieną? (8)
19:30 Jūs rimtai? (13)
19:55 Eurojackpot
20:00 Skanios kelionės (69)
20:30 Skanios kelionės (70)
21:00 Kriminalinė Lietuvos zona su D. Dargiu. Panevėžio nusikalstamo pasaulio istorija (2)
22:30 Jėga ir Kenoloto
22:35 Kriminalinė Lietuvos zona su D. Dargiu
23:35 Egzotiniai keliai. Irakas (4)
00:35 Ūkininko Petro dienoraštis (77)
01:00 Ūkininko Petro dienoraštis (78)
01:30 Orijaus atostogos Lietuvoje
02:30 TIESIOGIAI UKRAINOS ŽINIOS „UKRAINA 24“

Nemunėlis

Parengė „Gabijos“ kūrėjų klubas

Kūrėjų klubo „Gabija“ nariai iš arčiau

Pristatydami Birštono-Prienų kūrėjų klubo „Gabija“ narius, tuo pačiu norime visuomenę supažindinti su įvairiapusėmis asmenybėmis, gamtos apdovanotomis netgi ne vienu, o keliais talentais. Didžiuojamės ir džiaugiamės, kad klubo veikla sujungė plunksnos ir žodžio puoselėtojus, jo skleidėjus ir tuo pačiu įvairaus žanro menininkus, tautodailininkus. „Gabijos“ klubo žmonių rankose prabyla medis, siūlas tampa meno kūriniumi, akvarelės ir grafikos darbai žavi, priverčia stabtelėti, gėrėtis, grožėtis. Šiandien apie vieną iš jų – plunksnos ir auksinių rankų bei nuostabių tautodailės kūrinių meistrę, ilgametę „Gabijos“ klubo narę Ramutę Onutę BIDVIENĘ-MONTVILAITĘ.

Gimė Ramutė 1944 m. birželio 1 d. Kunigiškių kaime, Prienų rajone. Vaikystę praleido savo gimtajame kaime, kur baigė Kunigiškių septynmetę mokyklą. Baigusi Vilniaus technologijos technikumą ir įgijusi ekonomistės specialybę, kuri laiką dirbo Ežerėlyje (Kauno r.), Durpių pramonės įmonėje, ekonomiste. Vietinių gyvenvietės entuziastų buvo įtraukta į gyvą kultūrinį gyvenimą, šoko tautinių šokių ratelėje, dainavo chore, buvo populiarūs skaitovė.

Nuo 1967 metų persikėlė gyventi į Kauną, ištekejo, susilaukė dviejų sūnų ir dukrelės. Juos augindama namuose, susidomėjo tautodaile, juolab kad jautėsi turinti tam pakankamai įgūdžių, išsiugdę ilgais žiemos vakarais prie žibalinės lempos šviesos, kuomet motina, kad vaikai nedykinėtų, mokė nerti, megzti, siūti, siuvinėti bei austi. Vėliau, kai labai populiariais tapo rankdarbiai iš lininio špagato, rišo *macrame* stiliumi krepšelius, užuolaidas bei kilimėlius, juos pristatė mėsiniškumo bei liaudies tradicijų tęstinumo įvertinimui. Iš pradžių – į tuo metu gyvavusį Kauno dailės kombinatą, vėliau – į Kauno skyriaus Liaudies meistrų (dabar tautodailės) saloną „Saulutė“, dalyvavo rengiamose parodose.

Nuo 1983 metų Ramutė buvo priimta į Tautodailininkų sąjungą (anksčiau – liaudies meistrų), 2006-aisiais jai suteiktas Meno kūrėjo statusas.

2007 metais pluoštas Ramutės Onutės Bidvienės sukurtų eilėraščių buvo įtraukti į Prienų krašto kūrėjų „Gabija“ išleistą knygėlę „Artimi toliai“, kurios iniciatorius ir leidėjas,

tuomet ir Prienų krašto Seimo narys – šviesaus atminimo Juozas Palionis.

„Būdama jautrios sielos kartais negaliu užgniaužti savyje gyvenimo teikiamų išbandymų, kuriuos išgyvendama užrašau eilėmis. Parašiusi eilėraščių, tarsi uždaru „atminties stalčiuje“ negatyvą ar pozityvias mintis ir aprimsčiau, taip užbaigdamą gyvenimo tarpsnį,“ – apie savo kūrybą rašo Ramutė.

2014-aisiais Pasaulio lietuvių literatūros mokslo ir švietimo centro Kauno skyrius (vadovas Valdas Kubilius) išleido Ramutės Onutės Bidvienės eilėraščių knygėlę vaikams „Kai aš sodžiu vasarėjau“ (redaktorius Robertas Keturakis). Straipsneliu „Kas gyvena eilėraščiuose“ redaktorius pristatė šią knygėlę, kuri, pasak jo, skaitytojams atskleidžia vaikystės ir paauglystės išgyvenimų gamtoje džiugesį – tai, „kas netikėtai prarasta per kasdienybės pilkumos užgožtą gyvenimą, kupiną praktiškų paskatų, vienadienystės ir į skaitmenines erdves užsklęsto pasaulio“. Ilgametė Prienų „Žiburio“ gimnazijos lietuvių kalbos ir literatūros mokytoja Anarsija Adamonienė recenzijoje (2015 m.) apie šią vaikams skirtą knygėlę rašė: „Kai aš sodžiu vasarėjau“ – jau pats pavadinimas skambiai sueiliuotas kaip dainos pradžia. Visi kritikai teigia, kad vaikams rašyti sunkiau negu suaugusiesiems. Eilėraštis vaikui turi būti įdomus, žaismingas, lengvas, bet kartu ir atveriantis kokią nors „gyvenimo paslaptį“, su kažkuo nauju supažindinantis arba nejučia, neprimygtinai ir netiesiogiai pamokantis – didaktiškas. Koks tikrai geras eilėraštis vaikams, gali spręsti tik patys vaikai. Jei jie, išgirdę eilėraščių, nusijuoks, suspurdės, kai ką pakartos, norės išmokyti mintinai – eilėraštis geras. Juk tik vaikas gali pasakyti „karalius nuogas“ – vai-

ko neapgausi. Knygelė tikrai puiki – poetiška, vaizdingais augalijos, gyvūnijų paveikslėliais ne tik supažindinti vaikus su gamtos pasaulio paslaptimis ir grožiu, bet ir moko amžinųjų vertybių: pagarbos ir meilės artimiems ir kiekvienam gyvam padarėliui, drąsos, ištvermės, kantrybės, išradingumo, pagalbos silpniesiems ir suvokimo, kad viskas šioje žemėje, net ir mirtis yra vienas, nenutrūkstamas gyvybės žaismas (perfrazuojant poetą A. Nyką – Niliūną)... Manychiau, kad ši Ramutės Bidvienės knygelė – tikras lobis darželinukams ir pradinukams – skaityti, deklamuoti, vaidinti, kurti montažus ir net spektaklius!“

2019 metais išleidžiama ir antroji Ramutės Bidvienės knygelė vaikams „Baltakartis“. Šiuo metu autorė jau yra parengusi leidybai ir trečiąją, vaikams skirtą knygėlę.

„Pasinerusi kūrybinę veiklą, pasijaučiu, kad gyvenu, siekdama (pagal galimybes) tobulėti likusį gyvenimą, – sako Ramutė. – Kurdamą mažiesiems trokštu, kad vaikučiai susipažintų su juos supančia aplinka: visų pirma – su pievų gėlelėmis, žolynais, paukšteliais, kad jų gyvenimas nebūtų apribotas patalpose, kad išgirstų paukštelių giesmes, jų gyvenimo ypatumus, kad elgtųsi gamtoje atsargiai, sau nesukeldami pavojaus. Stengiuosi prisidėti tuo, kad jų vaikystė būtų laimingesnė bei turtingesnė, kad mažą žmogutį suptų gyvybingas, pilnas grožio ir garsų pasaulėlis, kad visi užaugtų stabilūs, savim pasitikintys, besisąsprendžiantys individualiai, puikiai sutariantys su visuomene, kuriems teks išsivirti gamtos branginimo idėjas, net ieškant nuotykių bei išdykėlišku indėniškų karų žaidimuose.“

Kurdama eiles suaugusiesiems, tiesiog „apdainuoju“, o tikriau skundžiuosi savo vargais, skausmais, negalėjimu ką nors pakeisti ar pasikeisti, ir pasidedu į stalčių; Ypač graudinuosi silpniesnių žmonių likimu, brandinū mintis ir vėliau, dažnai užaštrintus išsireiškimus pakoreguoju, sušvelninu, pataisau, kas anksčiau atrodė realu.

Šiais, 2023, metais išsileidau bibliografinę knygėlę „Nersiu, nuneršiu...“ tiesiog norėdama užfiksuoti nueitą savo, kaip tautodailininkės, kūrybinio darbo etapą, galbūt tikėdamasi paskatinti žmones drąsiau prisidėti prie savitų kūrybinių darbų tekstilės srityje, pajusti pasitikėjimą savyje, suprasti, kad mes (pvz., nerti vašeliu) mokame ir galim, ką ir norėjau savo knygelėje parodyti.

Turiu dar nemažai kūrybinių sumanymų, ar viskas pavyks, parodys laikas.“

Dainelės pasiklydo

*Dainelės mano pasiklydo
Keliaudamos per pūgą,
Kai pas vaikučius jos brido,
O šaltis šveitė plūgą...*

*Vėliau atsiridenus saulė,
Skaisti ir nematyta
Sustojusi sugaudė
Pasakėles į krepšį šydo.*

*Kai užsinorės vaikučiai miego,
Prie jų lovūčių krepšį
Padės saulutė, kad jie nieko
Nebodami klausytų
kaip pasakaitės krebžda...*

*Tos pasakaitės tik vaikučiams skirtos,
Suaugusieji jų negirdi.
Gal tik močiutės – senos...
Dar pasakom gyvena...*

(2020 m. vasario 21 d.)

Eilės suaugusiesiems:

Pabyra lapai

*Einu namo aš pakele
Su savo kriukeliu.
Surikus varna vėją pakelia,
Netyčia, – kliudžius sparneliu;
Pabyra lapai ant kelių...*

*Rankas paglosto pagelas,
Ir raudą Rudenio girdžiu;
Norėjęs būti angelu,
Dabar nebūsiąs nuolaidžiu;
Susidraugaus su lietučiu.*

*Nupeš jurginams žiedlapius,
Nuplėšysiąs klevų lapus,
Nes nori būti vienvaldis.
Ir jei nebūsi atsargus,
Net už apykaklės užpūs...*

*Kol namelius pasieksiu aš,
Būk geras, nekvailiok,
Antai, tvora – po liepomis...
Takelį priešpriešiais pašluok.
Ir sapno patalais užklok...*

(Naudžiūnai, 2023 m. spalio 13 d.)

Parskubu

*Nekantri, sušilus
Parskubu kieman,
O aplink – pušynas,
Ošia himną man...*

*Prie skaidraus šaltinio,
Vedina taku,
Rasą sidabrinę,
Basnirčia, – renku.*

*Man kaip niekad reikia
Dvasiai atgaivos.
Nusivilkta palaiškią
Suknią be spalvos.*

*Sustuksenęs margas
Tripirštis genys
Užkapoja vargą,
Guodžia kaip galįs.*

*Niekad neišeičiau
Vieškeliu tolyn,
Jei tiktai galėčiau
Čia, – Gimtinėj, – likt.*

*Kad tik šulinėlio
Svirties nusitvert,
Kad tik vandenėlio
Tyro atsigt...*

(Kaunas, 1989 m.)

(Nukelta į 6 p.)

„Nemunėlio“ skaitytojams pristatome Ramutės Onutės BIDVIENĖS kūrybos eiles vaikams:

Sena ližė

*Sena ližė – vienakojė,
Šalia krosnies atsistojus,
Stebi savo šeimnininkę,
Kuri duoną kumščiais minko
Ir mintis jai surikiuoja:*

*„Iberk druskos ir duonelės raugo,
Knyny, – šiųmetinių, – kokią sauja,
Kepalėlių gražų suformavus,
Jį užmesk ant ližės galo,
Karšton krosnin „pasišausim“,
Išsikėpsim, – skaniai graušim“...*

*Taip ir triūsė abi diena...
– Šeimininkas, štai, pareina!
– Ką lig šiol, bobulės, veikėt?
Laikas kepti, gana seikėt!*

*Rankoves pasiraitojęs,
Ližę stvėręs jis už kojos,
Kepaliuką tarp žarijų krosnin šovęs, –
Ant katytės – „užsirovė“...*

*– Škak, laukan, godi, besote!
– Škak!, – jai tvojo su mazgote...
Ir... užgeso troboj žvakė,
Sumurmėjo Rainaakė:
„Ir išeisiu, na, ir kas!
Pats vaikysiesi peles...“*

(2020 m. lapkričio 18 d.)

Šypsos saulę supdama

*Našlaitėlė Elenutė
Šiandien serga ji (truputį);
Skauda galvą, gerklę peršti,
Pamatavo – turi karščio...*

*Ką daryt, kaip tą ligą išvaryt?
Strykt! Kiškutis jai prie šono,
Ir prisiglaudė šalia, –
Akys didelės, malonios, –
Jį apsikabino rankele...*

*Abu sirgaliot ketino,
Bet saulutė vaistą žino;
Nusižiovavo, nušvito,
Spinduliai lovytėn krito, –
Šitai guodė, – kaip mama.*

*Kai Meškutė – geradarė –
Su prijuoste baltute –
Duris švelniai atidarė, –
Garą skleidė arbata...
Ant čiobrelių užpilta.*

*Draugai šoko iš
lovytės,
Užsimiršę
apsirengt,
Iš dangaus balsu
mamytės
Saulė džiaugiasi:
– Pradėk gyvent!*

*Kai akelių nebetėdė
Liūdesys, jie žvilgt į dangų:
– Iš tikrųjų – ten – MAMA!
Šypsos Saulę supdama...*

(2020 m. kovo 17 d.)

Gal tai mano praeitis?

*Stryk – pastrykt! – su kuprine,
Zuikiai vejasi mane...
Visas pamokas išmokau, –
Štai, ir šį eilėraštuką:
Apie pilkapi Šilėnų,
Miške rastą arti Prienų.*

*Paslaptingas kauburys
Slepia žalvario duris.
Gal net – herba, seną raktą?
Ar kitokią artefaktą.*

*Gal tai mano praeitis, –
Kas gi ta gentis?
Kur pilėnai tie pradingo?
Kur ta giminė garbinga?*

*Vasarėlė greit ateis,
Žemė paslaptis atskleis:
Suvažiuos archeologai,
Gal atras sidabro lobį?
Aš atbėgsiu jiems padėt,
Rastą lobį prižiūrėt!*

*Pati mėgstu kasinėti,
Ant kalnelio, apie klėtį...*

*Gal ir jūs, – kai kurie,
Būsime manam būry!?
Kai mes dirbsim, nekvailiosim,
Būrio dainą sudėliosim.
Suskambės visi laukai!
Lietuvos maži vaikai
Moka žaisti ir dainuoti,
Ir tikslus realizuoti.*

(2022 m. vasario 8 d.)

Gyvenimas – šeimai apie sveikatą

PARENGĖ: Prienų rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras

Neatlygintinai dalina savikontrolės testus

Prienų rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras šalies ugdymo įstaigoms ir bendruomenėms, gyventojams neatlygintinai dalina savikontrolės testų, skirtų COVID-19 ligos (koronaviruso infekcijos) diagnostikai.

COVID-19 ligos (koronaviruso infekcijos) ligos sukėlėjas vis dar cirkuliuoja populiacijoje, todėl labai svarbu, kad būtų užtikrintas kuo didesnis simptomus jaučiančių asmenų testavimo prieinamumas.

Nacionalinė visuomenės sveikatos priežiūros laboratorija į savivaldybių visuomenės sveikatos biurus pristatė reikiamą kiekį minėtų testų, kad jie kuo greičiau pasiektų savivaldybių gyventojus.

Rekomenduojame visiems gyventojams, jaučiantiems COVID-19 ligai (koronaviruso infekcijai) būdingus simptomus, atlikti testą ligos nustatymui. Tokiu atveju taip pat patariama likti namuose ir kreiptis į gydymo įstaigą.

Dažniausi COVID-19 ligos simptomai yra: karščiavimas, sausas kosulys, nuovargis. Kiti, rečiau pasitaikantys simptomai, yra: skonio ar kvapo nejutimas, nosies užgulimas, konjunktyvitas (taip pat žinomas kaip paraudusios akys), gerklės skausmas, galvos skausmas, raumenų ar sąnarių skausmas, įvairūs odos bėrimai, pykinimas ar vėmimas, viduriavimas, šaltkrėtis ar galvos svaigimas. Sunkios COVID-19 ligos simptomai yra: dusulys, apetito praradimas, sumišimas, nuolatinis skausmas ar spaudimas krūtineje, aukšta temperatūra.

SAVIVALDYBĖSE VEIKIANTYS VISUOMENĖS SVEIKATOS BIURAI SUDARO GALIMYBĘ NEATLYGINTINAI GAUTI SAVIKONTROLĖS TESTŲ

Pasitikrink dėl Covid-19 nemokamai

COVID-19 ligos sukėlėjas vis dar cirkuliuoja tarp mūsų
Siekiamo užtikrinti kuo didesnį simptomus jaučiančių asmenų testavimo prieinamumą

Kur kreiptis?

Prienų rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras

Revuonos g. 4, Prienai
El. p.: prienai.vs.biuras@gmail.com
Tel. nr.: (8-319) 5 44 27, 8 678 79995

Fizinis aktyvumas darbo vietoje

▪ Stuburo skausmas yra labiau paplitęs nei vėžys, insultas, širdies ligos, diabetas ir Alzheimerio liga kartu sudėjus.

▪ Darbe sėdėdamas žmogus per karjerą išbūna vidutiniškai iki 65 tūkstančių valandų. Tai pranašta netgi miegui skirtą laiką.

Beveik trečdaliį gyvenimo praleidžiame darbe. Ilgas sėdėjimas didina antrojo tipo diabeto, nutukimo, venų trombozės, širdies ir kraujagyslių ligų bei mirtingumo riziką. Tačiau išeitis yra. Darbo vieta yra palanki įgyvendinant sveikatos stiprinimo bei fizinio aktyvumo veiklas. Įmonių, skatinančių fizinį aktyvumą, darbuotojų pagerėja ne tik sveikata, bet ir produktyvumas, sumažėja nelaimingų atsitikimų tikimybė, pagerėja santykiai tarp kolegų, taip pat didėja pasitenkinimas pačiu darbu. Fizinis aktyvumas gerina nuotaiką ir koncentraciją, atsiranda pozityvi emocija. O ką daugiau, jei ne pozityvias

ir teigiamas emocijas, mes prisimename per savo gyvenimą?! Fizinis aktyvumas įvardinamas kaip pirminės sveikatos profilaktikos priemonė. Vis daugiau Prienų rajono darbuočių į darbo dienos ritmą įtraukia fizinio aktyvumo pertraukas. Kavos pertraukas į judesį jau iškeitė Prienų „Sodros“ skyriaus darbuotojai, Prienų lopšelių-darželių „Pasaka“ ir „Saulutė“ kolektyvai, Prienų

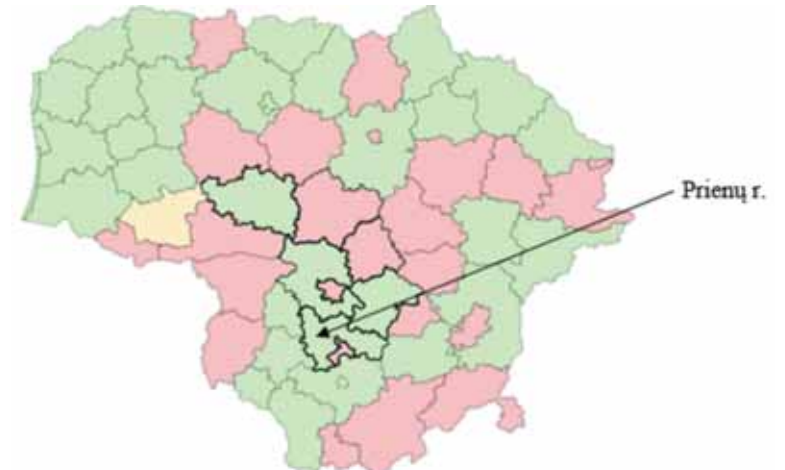
rajono Išlaužo pagrindinės mokyklos bei Veiverių Tomo Žilinsko gimnazijos darbuotojai ir Prienų globos namų darbuotojai. Tai gražus pavyzdys visiems. Prienų rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras ragina keisti darbo kultūrą darbe, skirti dėmesio darbuotojų sveikatai, skatinti užsiimti aktyvia fizine veikla darbe.

Būkime aktyvesni ir laimingesni darbe!

Lapkričio mėnesį minima Pasaulinė cukrinio diabeto diena

Kiekvienais metais lapkričio 14-ąją minima Pasaulinė diabeto diena. Tai – Frederiko Bantingo, kuris kartu su Charlesu Bestu atrado insuliną, gimimo diena. Frederiką Bantingą ieškoti vaistų nuo diabeto paskatino jo vaikystės draugo mirtis nuo šios ligos. 1922 m. Frederikas Bantingas pirmą kartą išgelbėjo diabetu sergantį 14-metį, suleidamas jam insulino. 1923 m. jam už tai suteikta Nobelio premija.

(Nukelta į 5 p.)

1 pav. Sergamumo II tipo cukriniu diabetu Lietuvoje 10 000 gyv. karto grama 2022 m. Šaltinis Visuomenės sveikatos stebėsenos informacinė sistema

Kauno apskrities 7-8 klasių moksleivių protmūšis „Drauge nugalėsime bakterijų atsparumą antibiotikams!“

Spalio 24 dieną Prienų kultūros ir laisvalaikio centre vyko Kauno apskrities 7-8 klasių moksleivių protmūšio „Drauge nugalėsime bakterijų atsparumą antibiotikams!“, skirto Europos supratimo apie antibiotikus dienai paminėti, pirmasis etapas.

Dalyvavo 8 komandos: Skriaudžių pagrindinės mokyklos „Bakterijų medžiotojai“, Prienų „Ažuolo“ progimnazijos „Atspariausi“ ir „Nenugalimi“, Išlaužo pagrindinės mokyklos „Probiotikai“, Balbieriškio pagrindinės mokyklos „Bakterijų tramdytojai“, Prienų „Revuonos“ pagrindinės mokyklos „Grybukai“, Jiezno gimnazijos „Atsparios“, Stakliškių gimnazijos „Aerobai“.

Sėkmingiausiai įveikė tris protmūšio turnyrus, nugalėtojais tapo Prienų „Ažuolo“ progimnazijos komanda „Nenugalimi“ (8C klasės moksleiviai). Jie iškovoję ne tik garbės titulą, bet ir galimybę atstovauti Prienų rajono savivaldybei antrajame protmūšio etape.

Lapkričio 20 d. nugalėjusi mo-

kinių komanda vyko į LSMU visuomenės sveikatos fakultetą dalyvauti protmūšio antrame etape. Norime pasidžiaugti, kad mokiniai buvo puikiai pasiruošę ir iškovoję antrąją vietą!

Protmūšio organizatoriai Kauno apskrityje – Kauno apskrities antimikrobinio atsparumo valdymo gru-

pė, Nacionalinis visuomenės sveikatos centras prie Sveikatos apsaugos ministerijos ir Lietuvos sveikatos mokslų universitetas. Protmūšio organizatoriai savivaldybėje – Prienų rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras.

Renginio tikslas – teikti moksleiviams informaciją apie anti-

mikrobinį atsparumą, racionalų antibiotikų vartojimą ir skyrimą, savigydos aspektus, kitas infekcijų kontrolės priemones, kurios padeda keisti asmens požiūrį. Siekiama formuoti sveikatai palankius įgūdžius

kasdienybėje, dalinantis gerą patirtimi apie efektyvias infekcijų prevencijos priemones ir sėkmingą jų taikymą mokyklose.

Dėkojame visiems už dalyvavimą!

NPS – kas tai?

NPS – naujos psichoaktyviosios medžiagos (angl. new psychoactive substances) – tai grynos formos ar ruošiamos naujos narkotinės ir psichotropinės medžiagos, kurių pasiūla sparčiai auga visoje Europoje.

NPS savo kelią į rinką randa kaip jau seniai žinomų „tradicinių“ narkotikų pakaitalas, imituojantis jų poveikį, tačiau dažnai siūlomoms kaip maisto papildai, vaistai, buitinės priemonės, cheminiai reagentai moksliniams tyrimams, augalų trąšos ir pan., tikslingai nurodant, kad produktas neskirtas vartoti žmonėms. Rinkoje pasirodo ir neįprastos formos NPS, pavyzdžiui, nosies purškalai ir skystis elektroninėms cigaretėms. Dažniausiai NPS išgyjamos specializuotose parduotuvėse ir internetu.

Europoje ir kituose regionuose sparčiai atsiranda naujų psichoaktyviųjų medžiagų, imituojančių seniai žinomų narkotikų ir psichotropinių medžiagų poveikį, tačiau apie daugelį medžiagų prieš keletą metų dar net nebuvo žinoma. Europos narkotikų ir narkomanijos stebėsenos centro (ENNSC) duomenimis, šiuo metu Europos rinkoje stebima daugiau kaip 670 NPS, iš kurių net 80 proc. buvo aptiktos per pastaruosius 6 metus. Šios medžiagos kelia rimtų socialinių ir sveikatos problemų, dėl naujumo nėra žinoma jų sudėtis, dozavimas ir poveikis. ENNSC duomenimis, kiekvieną savaitę Europos rinkoje atsiranda vidutiniškai po 1 naują medžiagą. Šios naujos psichoaktyviosios medžiagos – tai sintetinės ar natūralios medžiagos, kurios nekontroliuojamos pagal jokių tarptautinės ar nacionalinės teisės aktus ir kurios dažnai gaminamos siekiant imituoti jau kontroliuojamų narkotikų ir psichotropinių medžiagų (pvz., kokaino, ekstazi) poveikį, pakeisti jau žinomas nelegalias narkotines ar psichotropines medžiagas ir „legaliai“ tiekti jas į rinką, nuolat keičiant kontroliuojamų narkotikų ir psichotropinių medžiagų cheminę sudėtį. Taip atsiranda vis naujos nekontroliuojamos medžiagos.

NPS kelia rimtų socialinių ar sveikatos problemų ne tik Europoje, bet ir visame

<https://juligan1997.wordpress.com/author/juligan1997/>

pasaulyje, nes:

- „naujos“ reiškia, kad nežinomas jų poveikis, dozavimas ir sudėtis;

- dauguma NPS produktų sintetiniami iš įvairių cheminių medžiagų ir paprastai gaminami nelegaliose laboratorijose, todėl nei jų kokybė, nei veikliosios medžiagos koncentracija (tai dažniausiai ir būna perdozavimo priežastis) dažniausiai nėra žinoma, pastovi ar tikrinama;

- dažnai vartotojai, ypač jauni, klaidingai mano, kad NPS yra saugesni, nes „legalūs“, nauji, gražiai ir patraukliai supakuoti – tai skatina jaunos vartotojus elgtis rizikingai;

- dažniausiai NPS vartotojai nežino patys, ką vartoja, o tai ir tampa pagrindine stiprių apsinuodijimų ar net mirčių priežastimi.

Pagrindiniai NPS vartotojai:

- dažniausiai linkę pradėti vartoti paaugliai ir jauni suaugusieji;

- „legalias“ psichoaktyviasias medžiagas norintys vartoti asmenys, tarp jų ir nuteistieji;

- kanapių vartotojai, kurie tikisi stipresnio efekto;

- nuotykių ir išpūdžių ieškotojai (vadinamieji psichonautai);

- eksperimentuotojai, kurie pasiduoda prekeivių reklamai.

Šiandien ypatingai svarbu informuoti visuomenę, suteikti žinių apie pačius narkotikus, jų vartojimo požymius, kad būtų galima laiku užkirsti tam kelią.

Lapkričio mėnesį minima Pasaulinė cukrinio diabeto diena

(Atkelta iš 4 p.)

Pasaulinės diabeto dienos simbolis – mėlynas ratas. Mėlynas ratas visame pasaulyje reiškia informavimą apie diabetą ir simbolizuoja vieningumą. Mėlyna spalva reiškia dangų ir yra Jungtinių Tautų vėliavos spalva, kuri taip pat simbolizuoja valstybių vienybę.

Cukrinis diabetas yra viena iš aktualiausių šių dienų visuomenės sveikatos problemų. Tai lėtinė liga, kuria sergant organizmas negamina insulino arba jo gamina nepakankamai, todėl gliukozės kiekis kraujyje padidėja. Diabetu susergama ir tuomet, kai insulino organizmas gamina pakankamai, tačiau sutrinka jo veikimas organizmo audiniuose. Skiriami du diabeto tipai.

Cukrinis diabetas labiausiai paplitęs ekonomiškai išsivysčiusiose šalyse, ypač tose valstybėse, kurių ekonomika pastaraisiais metais sparčiai išaugo, nes, vystantis technikai ir kintant gyvenimo būdui, atsiranda vis daugiau šią ligą provokuojančių veiksnių: mažas fizinis aktyvumas, sveikatai nepalanki mityba,

antsvoris, paveldimumas, stresas, amžius ir kt.

Remiantis Tarptautinės diabeto federacijos duomenimis, pasaulyje registruotų cukrinio diabetu sergančių asmenų skaičius per pastaruosius 50 metų padidėjo 25 kartus. Europoje šia liga serga apie 60 mln. žmonių, prognozuojama, kad 2060 m. sergančių cukrinio diabetu bus apie 71 mln. Pastaraisiais dešimtmečiais Lietuvoje taip pat didėja įvairaus amžiaus žmonių sergamumas cukrinio diabetu. Lietuvoje II tipo cukrinio diabetu 2022 m. sirgo 20555 asmenys, iš jų 81 vaikas (0,4 proc. visų sergančiųjų II tipo cukrinio diabetu). Prienų rajono savivaldybėje sergančiųjų II tipo cukrinio diabetu 2020 m. – 139, 2021 m. – 155, 2022 m. – 171 asmuo. Pagal pateiktą kartogramą matome, jog Kauno apskrityje (rozinė spalva) prasčiausia situacija yra Kaišiadorių r., Kauno miesto ir Birštono savivaldybėse (1 pav.).

Nepamirškime, kad sveikata daug priklauso nuo mūsų pačių, todėl kviečiame Jus dalyvauti mūsų Biuro vedamuose užsiėmimuose apie sveiką gyvenimą.

Kviečiame dalyvauti programoje

Sveikatos stiprinimo programos, skirtos širdies ir kraujagyslių ligų bei cukrinio diabeto profilaktikai, tikslas – motyvuoti gyventojus gyventi sveikiau ir sumažinti širdies bei kraujagyslių ligų ir cukrinio diabeto riziką.

Programa skirta suaugusiems asmenims, kuriems nustatyta rizika susirgti širdies ir kraujagyslių ligomis ar cukriniu diabetu, taip pat savanoriškai besikreipiantiems dėl dalyvavimo Programoje. Programos vykdymą organizuoja Savivaldybės visuomenės sveikatos biuras.

Prie širdies ir kraujagyslių bei cukrinio diabeto prevencijos programos prisijungė Stakliškių „Lietuvos Midus“ kolektyvas. Pirmo susitikimo metu programos dalyviai supažin-

dinti su programos turiniu, atlikta kūno sudėties analizė.

Kūno sudėties analizė svarbi pradedant pokyčius, nes atskleidžia, kur slypi prastos savijautos priežastys, ką galima koreguoti, ir skatina siekti geresnės sveikatos būklės.

Prienų rajono visuomenės sveikatos biuras kviečia visus, kurie rūpinasi savo sveikata, dalyvauti programoje bei pagilinti žinias.

PROGRAMOJE

Individualus pokalbis su kiekvienu Sveikatos stiprinimo programos dalyviu.

KŪNO KOMPOZICIJOS ĮVERTINIMAS
(kūno riebalų ir raumenų masės, kūno skysčių kiekio, visceralinių riebalų lygio nustatymas)
(Laikas derinamas individualiai)

Teorinis užsiėmimas:
„Širdies ir kraujagyslių ligų bei cukrinio diabeto rizikos veiksniai ir jų profilaktika, sveikatos rodiklių supratimas“
1 užsiėmimas

Teorinis užsiėmimas:
„Mitybos reikšmė lėtinių neinfekcinių ligų atsiradimui bei profilaktikai“
3 užsiėmimai

Teorinis - praktinis užsiėmimas:
„Sveikatinamojo fizinio aktyvumo reikšmė širdies ir kraujagyslių ligų ir cukrinio diabeto profilaktikai“
4 užsiėmimai

Teorinis - praktinis užsiėmimas:
„Streso reikšmė širdies ir kraujagyslių ligų ir cukrinio diabeto atsiradimui. Streso valdymas“
1 užsiėmimas

PROGRAMOS APIBENDRINIMAS, REZULTATŲ APTARIMAS, DALYVIŲ KONSULTAVIMAS
1 užsiėmimas

KVIEČIAME

SVEIKATOS STIPRINIMO PROGRAMA

ŠIRDIES IR KRAUJAGYSLIŲ LIGŲ BEI CUKRINIO DIABETO PROFILAKTIKAI

NEMOKAMA

UŽSIĖMIMAI VYKSTA

PRIENŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS BIURE (REVUONOS G. 4, PRIENAI)

INFORMACIJA IR REGISTRACIJA:
Tel.: (8 319) 544 27; 8 658 89 397
El. p.: prienai.vs.biuras@gmail.com

PARENGĖ: Prienų rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras Revuonos g. 4, Prienai, telefonas/faksas (8 319) 544 27, mobilusis telefonas 8 678 79 995, el. paštas prienai.vs.biuras@gmail.com Internetete: <http://www.vsbprienai.lt> <http://www.facebook.com/prienusvb/>

INFORMACIJA RINKO:

Direktorė **Ilona Lenčiauskienė**. Mobilusis telefonas 8 678 79 994.

Visuomenės sveikatos specialistė, vykdanči visuomenės sveikatos stebėseną, **Birutė Vitkauskaitė**

Visuomenės sveikatos specialistė, vykdanči visuomenės sveikatos stiprinimą, **Indrė Jasionienė**

Visuomenės sveikatos specialistė, vykdanči visuomenės sveikatos stiprinimą, **Rima Jaškevičienė**

Visuomenės sveikatos specialistai mokyklose:

Visuomenės sveikatos specialistė, vykdanči visuomenės sveikatos priežiūrą „Ažuolo“ progimnazijoje, Ašmintos daugiafunkciame centre, **Vaida Lazauskienė**

Visuomenės sveikatos specialistė, vykdanči

visuomenės sveikatos priežiūrą Išlaužo pagrindinėje mokykloje, **Gintarė Meškauskė**

Visuomenės sveikatos specialistė, vykdanči visuomenės sveikatos priežiūrą „Revuonos“ pagrindinėje mokykloje, Balbieriškio pagrindinėje mokykloje, **Eglė Orechovienė**

Visuomenės sveikatos specialistė, vykdanči visuomenės sveikatos priežiūrą Prienų „Žiburio“ gimnazijoje, **Evelina Tamošiūnienė**

Visuomenės sveikatos specialistė, vykdanči visuomenės sveikatos priežiūrą Prienų r. Pakonio pagrindinėje mokykloje, Prienų lopšelyje-darželyje „Gintarėlis“, Prienų r. Skriaudžių pagrindinėje mokykloje, **Dalia Kukuė**

Visuomenės sveikatos specialistė, vykdanči visuomenės sveikatos priežiūrą Prienų r. Veiverių Tomo Žilinsko gimnazijoje, **Monika Matusevičienė**

Visuomenės sveikatos specialistė, vykdanči visuomenės sveikatos priežiūrą Prienų r. Jiezno gimnazijoje, **Girmantė Mažeikienė**

Visuomenės sveikatos specialistė, vykdanči visuomenės sveikatos priežiūrą mokykloje, Prienų lopšelyje-darželyje „Pasaka“, Prienų lopšelyje-darželyje „Saulutė“, **Monika Treigė**

VLK

VALSTYBINĖ LIGONIŲ KASA
PRIE SVEIKATOS APSAUGOS MINISTERIOS

Prostatos vėžio prevencinė programa

- ✓ **Kam skirta?**
Vyrams nuo 50 iki 69 m. (imtinai), o jei šia liga sirgo tėvas ar broliai - nuo 45 metų.
- ✓ **Į ką reikia kreiptis?**
| savo šeimos gydytoją.
- ✓ **Ar reikia mokėti?**
Už paslaugą mokėti nereikia.
- ✓ **Kas kiek laiko reikia pasitikrinti?**
Po pirmo patikrinimo kitą apsilankymo datą paskirs šeimos gydytojas.

Daugiau informacijos: ligonikasa.lt

Būvimus klausimus galima pateikti info@vlk.lt arba +370 5 232 2222

Kūrėjų klubo „Gabija“ nariai iš arčiau

(Atkelta iš 3 p.)

Žaltvykštė

... ir kaimas ištuštėjo,
langai paniuro be šviesos.
Pakrypes gluosnis paskutinį išlydėjo...
Šunelis sekė iš paskos...

Bitelės drebę pasirinko;
Aviliuose perdaug drėgmės.
Usmelės pūkas nupleveno linkui
darželio – sėklą pasisės.

Ir aš einu, – pasvarstęs,
Kuprinė – ant peties,
Žaltvykštė – priekyje, – žybčioja, –
kas varstas,
Neleisdama nė atsikvėpt.

Ir palieku aš, kaimą, – g r i š i u, –
Pasižadų šventai,
Tikėjimą palikdamas, –
Jau,
už paskutinės kaimo gryčios,
Ir jau einu – ne taip tvirtai...

(2018 m. gruodžio 12 d.)

Liečiu tik sieną

Vyriai cypatelėjo, sugirgždėjo,
Tuoj oro gūsis išiversš,
Obels žiedais nubers takus,
Kuriais gyvenimas prabėgo,
Ir mano širdį jaudintis privers.

Tiesiu rankas – apsikabinsiu
Visus, kam meilės skyriau per mažai.
Bet judesys pusiauaklėj sustingsta,
Liečiu tik sieną, kvepiančią dažais.

Tyla – bežadė – įkyrėjus,
Pavirto žvirgždo gabalais,
Einu tuo žvyrkeliu – ne kur norėjau,
Po to – siaurais takeliais, pabaliais...

Žmogus net akmeniui pavirtęs
Dar kartais ašarom karčiom
Nuprausęs veidą, grėžiasi į viltį –
Atitvara nuo kelio – apačion.

Tiesiu rankas – apsikabinsiu
Visus, su kuo aš meile dalinaus,
Širdelė beldžiasi – nerimsta,
Tiesiu rankas – prie sienos prisiglaust...
(2019 m. rugpjūčio 8 d.)

Nurimo bitės

Nurimo bitės, laką užsidarė,
Jau rengiasi miegot,
Ir medžių lapai nurudavę,
Takus suspėjo spalvomis apklot.

Vėsi rudens saulutė nebešildo,
Žiema ne už kalnų,
Diena trumpėja, naktys ilgos...
Suspaudžia ilgesys ir neramu...

Apžvelgus avilius ir klėtį,
Svirnelį po klevu,
Einu į kapines ir astros žiedą,
Prakalbinti po kryžiumi savu...

Medinės mūkos jau sunykę –
Nei artimųjų, nei vaikų...
Gyvyjų tarpe nebelikę,
Tiktai genys tripirštis kala plaktuku...

Sustoju minutėlei... kitai...
Širdim pasikalbu su gulinėiais visais...
O kas – neišsakyta liko –
Vėliau...
– kai glausiuosi pati čia... amžinai...

Per tūžmasti lašų

Atverkite duris į lietu,
Į vėją, audrą – iššūki gamtos!
Širdis nerimsta – jai – lyg... – buvo pažadėta,
Kad jos šį vakarą kažkas ieškos.

Girdžiu, girdžiu – žingsnius – iš lėto...
Lietaus lašai į balutes – kirčiu!
Turiu tą nerimą aš rankomis apglėbti,
Ir kad daugiau – jau jokių paslapčių.

Sušlapęs laukių pakerėtas,
Kad laimę ar nelaimę pasitikt.
Bet mano pėdsakus audra drumzlėm apmėto...
– Aš – čia! Aš – čia! – teišgalui savyj surikt.

– Atverkite duris į lietu,
Ir nelaikykite manęs mažu.
Ilgai aš laukiau, kad mane kas pastebėtų
Per tūžmasti lašų.

(2019 m. vasario 24 d.)

Nostalgija Nemuno vingyje

(Skiriu mieliems tėtukams)

Nemuno vingyje – kaimas, Naudžiūnai;
Medinėm pirkutėm, kai kur – dar šiaudiniams stogais,
Virš kurių sūkuriuojantys židinio dūmai
Tebeskleidžia rimtį žiemos vakarais.

Kūpom vingiuojanti upė nuplukdė
Sieliais dryžuotus burliokų būrius,
O senelių maži priesmėlio ūkiai
Pamainą matė anūkuos, vaikuos...

Bėriais ir sarčiais čia arė, akeno,
Mokėjo abrusų skryniais prisitaust.
Tinklais, įsibrėdė, – dėl pasninko peno –
Žiobrius traukė iš Nemuno lauk.

Ir atrodė, kad amžina viskas,
Seneliai šypsosis, – pro sudužusias laiko šukes;
Kasmet vasarom šičia sugrįžus,
Perpins išsitaršiusias mano kasas.

Sudiržusiu delnu apramdys tą skausmą,
Kuri dega širdij ir dar degs...
Kupiną skrynią, – margų juostų priaustą, –
Atvėrę svarstysim, ką vystyti teks?

Maniau, rėginys išliks toks per amžius;
Langai lėlijas žiemom pieš ledines;
Pirkia ir seneliai... šunelis suamsės...
Žiburėlis lange, išžižebęs, neges...

Negaliu patikėti laiko glamonėm,
Nusinešusiom viską, kas buvo brangu.
Iš už ilgesio varstų parbėgčiau pakluonėm, –
Kuo trumpiausiu, savuoju pušyno taku.

Prie ežų neprunkštaus Bėriukas,
Suklusus Žalmargė – man jau nesumūks;
Graži pasaka – baigsis... netrukus,
Vien tik protėvių dvasios paviešėt
čia užsuks...

Bet Nemunas teka... Kaimas Naudžiūnų
Išsibarstęs jo vingij, pušynuos – rymos;
Kiti jau stogai, ir – tėvai, savo sūnus,
Išlydėdami, – uostuos, – juos laimei žėgnos.

Išsislapstę pušynuos – Naudžiūnai.
(Kam taip pavadintas – jau nėra ko paklaust.)
Viskas, tad, baigsis, baigsis netrukus, –
Nėr staklių medinių, nėra gospadinių, – abrusėliams išaust...

Amžinąjį atilsį...

...Ir laiko žemėje tiek daug, ir keliai tokie neišmatuojami, tik Tavasios nutrūko taip neįtikėtina, taip skaudžiai, taip staiga...

Liūdime dėl Juozo MENKEVIČIAUS mirties ir nuoširdžiai užjaučiame žmoną Aušrą, sūnus Mantą ir Tada su šeimomis, visus artimuosius. Telydi velionį Amžinybės šviesa, o liūdinčius artimuosius Dvasios stiprybė.

Rožių tako gatvės kaimynai

Skaudžią netekties valandą dėl mylimo vyro mirties nuoširdžiai užjaučiame VšĮ Prienų r. PSPC bendrosios praktikos slaugytoją Jolantą PILIPAVIČIENĘ.

VšĮ Prienų r. PSPC administracija ir darbuotojai

Nuoširdžiai užjaučiame VšĮ Prienų r. PSPC šeimos gydytoją Daivą BENDINSKIENĘ dėl vyro mirties.

VšĮ Prienų r. PSPC administracija ir darbuotojai

Informuojame apie parengtus Birštono ir Prienų rajono savivaldybių atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021-2027 metų planų projektus

Plano organizatorius: UAB Alytaus regioninis atliekų tvarkymo centras (ARATC), Vilniaus g. 31, 62112 Alytus, www.aratc.lt, info@alytausratc.lt, +370 659 81933.

Birštono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021-2027 metų plano projektui strateginio pasekmių aplinkai vertinimo (SPAV) procedūros netaikomos, kadangi Plane nėra veiklos projektų įrašytų į LR planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo 1 ar 2 priedėlius.

Prienų rajono savivaldybės atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021-2027 metų plano strateginis pasekmių aplinkai vertinimas nebus atliekamas, vadovaujantis Planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. gruodžio 23 d. nutarimu Nr. 1467, 15 punkto nuostatomis bei atsižvelgiant į gautas SPAV subjektų išvadas.

Susipažinti su Planų projektais ir SPAV atrankos dokumentais galima ARATC buveinėje arba atitinkamų savivaldybių administracijose šiomis darbo valandomis: I–IV 8.00–17.00, V 8.00–15.45, pietūs 12.00–12.45. Planų projektai taip pat prieinami internete adresu <https://www.aratc.lt/naujienos/parengti-susipazinimui-alytaus-regiono-savivaldybiu-atlieku-prevencijos-ir-tvarkymo-2021-2027-m-planu-projektai/> ir savivaldybių internetinėse svetainėse.

Pasiūlymus dėl Plano projekto galima teikti ARATC atstovei Agnei Jučienei el. paštu info@alytausratc.lt arba savivaldybių administracijoms, savivaldybės puslapyje nurodytais bendraisiais kontaktais.

Teikime turi būti nurodyta:

- visuomenės atstovo vardas, pavardė, gyvenamoji vieta (jei fizinis asmuo), juridinio asmens pavadinimas, buveinės adresas (jei juridinis asmuo);
- teikimo data;
- teikimo tekstas.

Senjorų dienos internete' 2023

Lapkričio 20–23 dienomis Lietuvoje vyko asociacijos „Langas į ateitį“ organizuojama akcija „Senjorų dienos internete“. Šių metų akcija kvietė senjorus domėtis skaitmeninių technologijų ir elektroninių paslaugų naujovėmis, pažinti savo išmaniųjų įrenginių galimybes, mokytis kritiškai vertinti informaciją ir tobulinti savo skaitmeninius įgūdžius.

Prienų Justino Marcinkevičiaus viešoji biblioteka prisijungė prie akcijos. Keturias dienas iš eilės nuo 11 val. bibliotekos lankytojai Interneto skaitykloje stebėjo tiesiogines specialiai šiai akcijai paruoštų seminarų transliacijas. Lapkričio 20 dieną transliacijoje „E. parašas. Ką žinoti? Kaip naudoti?“ apie elektroninio parašo teikiamas galimybes pasakojo Rysių reguliavimo tarnybos atstovės Irma Kazlienė ir Kristina Mikolūnienė.

Antrąją akcijos dieną, lapkričio 21-ąją, VDU jaunesnysis mokslo tyrėjas, medijų ir informacinio raštingumo dėstytojas, DIGIRES Baltijos skaitmeninio atsparumo centro atstovas Darius Remeika pristatė pranešimą „Dirbtinio intelekto galimybės ir kasdienis taikymas“. Dirbtinis intelektas taikomas kuriant senjorams aktualias gerovės technologijas – kritimo jutiklius, automatines šviesos sistemas, nuotolinį durų atidarymą, vienišų senjorų sveikatos nuotolinę stebėseną, virtualiosios realybės priemones, lavinančias koordinaciją ir atmintį bei daug kitų technologinių sprendimų. Su šiomis senjorams naudingomis gerovės technologijomis transliacijos dalyvius supažindino Kauno trečiojo amžiaus universiteto Technologijų fakulteto dekanas ir prorektorius bendradarbiauimui ir projektams Rimvydas Velykis.

Lapkričio 22-os dienos transliacijoje „BITES Profų“ projekto vadovas Karolis Špiliauskas senjorams papasakojo, kokios programėlės padeda lengviau bendrauti su artimaisiais, palaikyti aktyvumą, rūpintis sveikata ar kurios iš jų papras-

čiausiai palengvina kasdienybę, taip pat paaiškino, kaip tokiomis programėlėmis pradėti naudotis.

Paskutinę akcijos dieną, lapkričio 23-ąją, akcijos dalyviai klausėsi Delfi „Melo detektorius“ redaktorės, faktų tikrintojos Aistės Meidutės pristatymo apie informacijos iškraipymą ir melagenas bei apie tai, kokią vaidmenį kovoje su melagenomis vaidina žiniasklaida, kokie įpročiai padeda atpažinti klaidingas žinutes.

Pasibaigus akcijos transliacijų

peržiūrai, Informacijos skyriaus darbuotojai senjorus konsultavo e. parašo klausimais, ragino juo naudotis ir pasitikėti savo skaitmeniniais gebėjimais, kvietė diskusijoms apie melagenas, mokėsi jas atpažinti, pristatė senjorams naudingas programėles sveikatos stiprinimui, atminties, loginio mąstymo gerinimui, protinės veiklos skatinimui.

Akcija organizuota įgyvendinant projektą „Informacinės technologijos jungia kartas“, kurį finansuoja

LR Socialinės apsaugos ir darbo ministerija. Projektą vykdo Vilniaus M. Čoboto trečiojo amžiaus universitetas, Kauno trečiojo amžiaus universitetas ir asociacija „Langas į ateitį“. Projektu siekiama mažinti vyresnio amžiaus žmonių technologinę atskirtį, motyvuojant juos pažinti skaitmenines technologijas bendrystėje su jaunąja karta ir skatinti tobulinti skaitmeninius įgūdžius.

Prienų Justino Marcinkevičiaus viešosios bibliotekos informacija

„Viltingai išlydėkime rudenį ir pasitikime žiemą“

Baltos snaigės nuklojo kasdienybės takus, pridengė medžius. Jos tokios tyros, tarsi mūsų vaikystės žiemomis. Net kyla noras nučiuožti nuo kalniuko. O rogučių turguje rasti tikrai galima. „Pasiilgau pūgų, tų žiemų, kai pusnys iki stogų tokios tvirtos būdavo“, – pirkdama keletą stiklainiukų medaus, mintimis dalijosi Stasė. Pasakojo, kad medus jai pirmas vaistas – su šiltu vandenuku ryte ant tuščio skrandžio, dar truputį citrinos įsispaudus. „Kai paspaus didesnis šaltukas, į turgų nevaikščiosiu, todėl visko daugiau ir perku“, – patikino, pridurdama, kad už medaus kilogramą mokėjo po 6 eurus. Buvo galima įsigyti ir bičių produktų – pikio, duonelės, natūralaus vaško žvakių.

O artėjančias Kalėdas, nors dar tik prasidės Adventas, jau mena daugybę įvairiausių žaisliukų, griliandų, lempučių, šviečiančių kiemo papuošalų – elnių. Antai didelis, gražus, žerintis burbulas, žinoma, šiek tiek brokuotas, kainavo du eurus. Tarp sendaikčių – ir vaikystės žaisliukų rasit, kokių kadais būdavo kiekvienuose namuose. Vienijuos išsaugojo, kiti gi viską pakeitė šiuolaikiškais. Kaip kad ir pačias eglutes. Nelabai didelė, nauja, plastikinė – kainavo apie 50 eurų. Galbūt tvariau ją papuošti... Arba galima pirkti ir jau papuoštą. Tačiau išties dar yra žmonių, kurie perka natūralią, mišku kvepiančią eglutę. Beje, turguje jau buvo ir pagamintų Kalėdinių vainikų su keturiomis adventinėmis žvakėmis. Viltingai išlydėti rudenį prieš pasitinkant žiemą, ragino eilutėje šviežios mėsos laukusi pirkėja, atvykus iš tolimesnės seniūnijos. Juk, anot jos, „greitai jau prasidės rungtynės tarp gražiausių eglučių“. Moters manymu, tuos pinigėlius, kurie taip gau-

siai skiriami miestų eglėi įžiebimui ir tuštybei, valdžios žmonės galėtų skirti tiems, kurie neišgali net vaistų reikiamų įsigyti, nors vis daugiau ir daugiau įvairios pagalbos siūloma. Taigi turgus, pasitikdamas žiemą, gyvenimo įprastą gyvenimą šiam metų laikui. Į akis krito gausybė primegztų šiltų šlepečių, kojinių. Jų kaina įvairi – 3–12 eurų, atsižvelgiant į tai, kam yra skirtos: vaikiškos ar vyriškos kojai, iš kokio siūlo numegztos. Nors rytą spaudė labai nedidelis šaltukas, bet gyvūnėlių turguje buvo jau gerokai tuščiau. Vištoms juk nešalta, tad ir „siūlėsi“ nuperkamos po dešimtį eurų viena. Buvo paviljone ir skrostų broilerių, kurių kilogramas kainavo 6–7 eurus. Atsirado pirkėjų, kurie ir šviežios kiaulienos, karkų, pusgalvių, kepenų prisipirko tokius pilnus krepšius, jog vos panešė. Jie tikino, kad mėsa bus šventėms, patiekalams, kuriuos ruošis patys. Nes, kaip paskaičiavo, namuose gaminti yra daug pigiau, ypač didesnei šeimynai. Bet yra nemažai

žmonių, kurie skaičiuoja pinigėlius. Ir jiems aktualu tik jų bei artimųjų sveikata, o ne patiekalai, kelionės. Rajono ūkininkai įprastose turgaus vietose, kuriose daugelį metų prekiauja, siūlė maltų ir nemaltų linų sėmenų, kalocių, sėmenų aliejaus, kuris ypač perkamas pagardinti raugintus kopūstus, pirtus turguje, ar silkutę, kurią pirkėjai daugiausia renkasi su galva, kuo natūralesnė. Kitame turguje ūkininkai kaip visada turėjo atvežę miežių, avižų, kviečių, kvietrugių, žirnių, maltų mišinių. Centneris kviečių kainavo dešimt eurų. Kaina euru kitu galėjo skirtis, priklausomai nuo grūdo, mokėjimo derėtis ir, žinoma, perkamų centnerių kiekio.

Visuose paviljonuose „virė“ gyvenimas. Vieni pirkė, kiti – „Du medu“ produktų, česnakų iš jų augintojos, kitur – namie gaminto pašteto, vyniotinio, šaltienos. Paviljone įsikuria ir prekeivis dėvėtai nebrangiais drabužiais, tad ten randasi vis žmonių. Kiti dairosi paviljone, kuriame šeštadieniais būna atvežta vokiškos buitinės technikos, įvairių drabužių, prekių augintiniams, darbo drabužių. Sekmadeniais, tik kiek vėlesniu ryto metu, čia taip pat daug pirkėjų. Galima sutikti pirkėjų, atvykusių iš kaimyninių rajonų, Kauno. Moterys tikino, kad mūsų turguje apsipirka geros kokybės prekių pigiau. Tą rytą rinkosi papuošalų, kurie kainavo iki dešimties eurų.

Kiti gi jau ieško ir šventinių dovanėlių, beje, taip pat iš atvežtinių, pigesnių, bet kaip sako, įdomesnių daiktų nei prekybos centruose.

„Kryžkelių plienas“: L. Petrauskas – 25, K. Česonis – 10, A. Urbanaičius ir S. Valacka – po 7 taškus.
Susitiko kaimynai

Paskutinėse dienos rungtynėse į aikštelę žengė „PMVD-Tango pizza“ ir Birštono sporto centro komandos. Sunkiai susitikimą pradėjusi „PMVD-Tango pizza“ leido varžovams išsiveržti į priekį ir visą pirmąją rungtynių dalį buvo besivejančiųjų vaidmenyje. Birštono SC komanda į priekį tempė puikiai žaidęs K. Banionio ir V. Diškevičiaus duetas, o įpusėjus susitikimui, „Birštono SC“ buvo priekyje rezultatu 42:35. Prasidėjus trečiajam ketvirčiui, „Birštono SC“ pranašumas trumpam tapo dviženkle persvara – 46:32. Trečiajame kėlinyje „Kryžkelių plienas“ taiklių tritaškių dėka vėl bandė priartėti, tačiau sėkmingas M. Jančiausko žaidimas leido „Stadionui“ ir toliau išlaikyti solidų pranašumą – 68:53. Paskutiniajame ketvirtyje „Stadionas“ leido pasireikšti mažiau žaidusiems komandos draugams, o tuo pasinaudojęs „Kryžkelių plienas“ ėmė mažinti atsilikimą. L. Petrauskas savo komandai ketvirtajame kėlinyje pelnė net 10 taškų, tačiau to buvo maža, ir „Stadionas“ iškovojo nelengvą pergalę rezultatu 77:72.

„Stadionas“ – „Kryžkelių plienas“ 77:72 (25:22, 21:10, 22:21, 9:19).

Rezultatyviausi žaidėjai:
„Stadionas“: A. Snapaitis – 20, M. Jančiauskas – 17, R. Marcinkevičius – 14 taškų.
„Kryžkelių plienas“: G. Vasiliauskas – 20, V. Celiešius – 17, P. Ivanauskas – 14, I. Snapaitis – 11 taškų.
Birštono SC: V. Diškevičius – 23, P. Baltušninkas – 14, K. Banionis – 11, A. Žarnauskas – 10 taškų.

Reklama

SIŪLO DARBA

Priimsime į darbą šaltkalvį, gali kreiptis ir senjorai.

Atlyginimas nuo 800 į rankas. Darbas Prienuose

Tel. +370 698 46 062

„Gyvenimo“ redakcijoje priimami skelbimai ir į Alytaus, Marijampolės ir Vilkaviškio miestų ir rajonų laikraščius.

Alytaus Naujienos

Suvalkietis

Santaka

Reklama

PERKA

Gyvuliai, gyvūnai

Įmonė perka galvijus geromis kainomis. Tel. 8 613 79 515.

Įmonė brangiai perka mišką visoje Lietuvoje, vertina nemo-kamai, rengia miškotvarkos projektus, atsiskaito iš karto, apmoka visas išlaidas. Tel. 8 646 79 600.

PERKA GALVIJUS

KARVES, TELYČIAS, BULIUS PAGAL SKERDENAS ARBA GYVŲ SVORĮ. SVERIA, MOKA IŠ KARTO, PAIMA PATYS.

Tel.: (8-614)93124

PARDUODA

Kietas kuras

Parduoda MALKAS, supjautas kaladėlėmis, rąstukais. Skubiai, nemo-kamai pristato jums patogiu laiku. Tel. 8 672 51 171.

Parduodu sausas, kapotas malkas, laikomas po stogu, vežame ir mažais kiekiais. Medinius lauko tualetus, pavėsinės. Išrašome sąskaitas. Tel. 8 648 61 061.

Nebrangiai parduodame įvairias skaldytas malkas. Tel. 8 614 97 744.

Įvairios prekės

Parduodami nauji šaldytuvai ir šaldikliai „Snaigė“. Rudens nuolaidos ir 5 metų garantija. Pristatymas į namus nemokamas. Tel. 8 675 50 466.

Parduoda bulves – pašarinių ir sėklinių mišinį. Kaina – 8 centai už kilogramą. Tel. 8 656 72 451.

PASLAUGOS

Pjauname medžius, krūmus, genėjame gyvatvoves. Genėjame aukštapijove. Pjauname avarinius medžius prie pastatų. Tvarkome apleistus sklypus, griauame pastatus. Tel. 8 670 18 048.

Pilnas pamatų įrengimas (nustumdymas, polių gręžimas, rostverkas, armatūros karkasai, apšiltinimas ir užpylimas). Tel. 8 620 85350.

Betonavimo, mūravimo ir griovimo darbai. Tvorų montavimas. Tel. 8 600 96 399.

DURYS – PER 3 DIENAS!
„ŽMONIŠKOMIS KAINOMIS“
Gaminu duris – ypatingai šiltas, saugias nuosaviems namams, ūkiniams pastatams ir rūsiams. Tel. 8 653 93 193.

Kaminų įdėklai: gaminimas, montavimas. Kaminų valymas. Tel. 8 645 87 304.

Parduodame lietuvišką KIAULIENOS skerdieną puselėmis, kaina NUO 3,65 Euro kg, puselė sveria apie 40-60 kg.

Taip pat parduodame medžio briketus, kaina nuo 250 eurų/pal., medžio granulės – nuo 280 eurų/pal. ATVEŽAME. Tel. 8 607 12 690.

Parduodame amonio salietrą, 16-16-16 NPK, Pristatome. Tel. 8 605 49 513.

Naminiai sviestiniai šakočiai, grybukai, karameliniai ir šokoladiniai „tinginiai“ – tik iš natūralių lietuviškų produktų, pagal senolių receptą. Svoris nuo 100 g iki 5 kg. Siunčiame į Lietuvos miestus ir užsienio šalis. Tel. 8 650 43 159. [Lauros kepyklele](#). (Adresas: Revuonos g. 48, Prienai).

VISI SANTECHNIKOS DARBAI: šildymo, vandentiekio, kanalizacijos, dujinių, vanduo-oras, kieto kuro katilinių įrengimas. Komplektuojame kokybiškas santechnikos medžiagas su nuolaidomis. Tel. 8 640 39 204.

Gaminame betoną, kalkinį skiedinį, šulinio, kanalizacijos žiedus ir dangčius. Gelžbetoninė produkcija, metalo gaminiai. Suvirinimo ir tekinimo darbai. Vežame žvyrą ir smėlį, krano paslaugas. Tel. 8 687 95 399.

Šalčio meistrai taiso: šaldytuvus, šaldiklius, skalbimo mašinas. Atliktam darbui suteikiama garantija. Tel. 8 622 02 208.

Mobiliu gateriu pjaunu medieną, kreiuoju lentas kliento kieme. Pjaunu ir nedidelius kiekius. Kaina – 30 eurų. Tel. 8 610 03 983.

VAISMEDŽIŲ GENĖJIMAS,

PURŠKIMAS, BALINIMAS.

GYVATVORIŲ KARPYMAS, AVARINIŲ MEDŽIŲ PJOVIMAS.

Dirbame kokybiškai ir už gerą kainą!

TEL.: 862859232

„Gyvenimo“ laikraščio ir Prienų rajono savivaldybės 2023–2024 metų krepšinio pirmenybės

(Atkelta iš 1 p.)

„Versmė“ pirmavo 40:24. Po pertraukos „Versmė“ puolime vėl įjungė aukščiausią pavara, o ryškiausiai spindėjo A. Gedminio ir L. Lukošenkino duetas, antroje rungtynių dalyje jie pataikė net 10 tritaškių! Trečiajame kėlinyje „Azibets.lt“ dar bandė vyti varžovus, tačiau „Versmė“ per paskutines 10 minučių sudėliojo visus taškus ant „i“ ir iškovojo triuškinamą pergalę rezultatu 100:62.

„Versmė“ – „Azibets.lt“ 100:62 (28:12, 12:12, 27:24, 33:14).

Rezultatyviausi žaidėjai:

„Versmė“: A. Gedminas – 37, L. Lukošenkinas – 28, M. Kryšius – 12, K. Juškevičius – 8 taškai.

„Azibets.lt“: K. Valavičius – 11, J. Arlauskas – 9, E. Balčiūnas, R. Kavaliauskas ir P. Maciulevičius – po 8 taškus.

Su „Stadionu“ sugrįžo krepšinio legendos

Po pertraukos į pirmenybes sugrįžo ir daugkartinė jų nugalėtoja – „Stadiono“ komanda. Šiame sezone „Stadiono“ ekipos marškinėlius vėl vilkės tokios „Gyvenimo“ krepšinio pirmenybių legendos kaip Vytautas Vaikšnis, Arnas Snapaitis ar Edgaras Višinskas, o pirmaisiais jų varžovais

tapo „Kryžkelių plienas“. A. Snapaičio ir R. Marcinkevičiaus vedamas „Stadionas“ bandė greitai atitrūkti nuo varžovų, tačiau L. Petrauskas pataikė net 4 tolimus metimus, ir „Kryžkelių plieno“ deficitas siekė tik 3 taškus – 22:25. Antrajame kėlinyje „Stadionas“ pagerino reikalus gynyboje, o varžovų baudos aikštelėje dominavęs A. Snapaitis toliau rinko taškus, ir po dviejų kėlinių „Stadionas“ jau pirmavo dviženkle persvara – 46:32. Trečiajame kėlinyje „Kryžkelių plienas“ taiklių tritaškių dėka vėl bandė priartėti, tačiau sėkmingas M. Jančiausko žaidimas leido „Stadionui“ ir toliau išlaikyti solidų pranašumą – 68:53. Paskutiniajame ketvirtyje „Stadionas“ leido pasireikšti mažiau žaidusiems komandos draugams, o tuo pasinaudojęs „Kryžkelių plienas“ ėmė mažinti atsilikimą. L. Petrauskas savo komandai ketvirtajame kėlinyje pelnė net 10 taškų, tačiau to buvo maža, ir „Stadionas“ iškovojo nelengvą pergalę rezultatu 77:72.

„Stadionas“ – „Kryžkelių plienas“ 77:72 (25:22, 21:10, 22:21, 9:19).

Rezultatyviausi žaidėjai:

„Stadionas“: A. Snapaitis – 20, M. Jančiauskas – 17, R. Marcinkevičius – 14 taškų.

IVAIRŪS

Informuojame žemės sklypo (kadastro Nr. 6953/0001:135), esančio Prienų r., Pikelionių k., savininką (-us), kad VĮ Žemės ūkio duomenų centro matininkas Algis Kabašinskas (kvalif. paž. Nr. 2M-M-166) 2023-12-12, 9.00 val. vykdys žemės sklypo (kadastro Nr. 6953/0001:69), esančio Prienų r., Pikelionių k., ribų ženklavimo darbus.

Informuojame žemės sklypų (kadastro Nr. 6908/0004:25 ir 6908/0004:98), esančių Birštono sav., Vaitiškių k., savininkus, kad matininkas Algis Kabašinskas 2023-12-13 9.00 val. vykdys žemės sklypo (kadastro Nr. 6908/0004:17), esančio Birštono sav., Vaitiškių k., ribų ženklavimo darbus.

Prireikš išsamesnės informacijos prašome kreiptis į VĮ Žemės ūkio duomenų centrą adresu: K. Donelaičio g. 33-415, Kaunas, LT-44240, el. p. algis.kabasinskas@zudc.lt.

IVAIRŪS

SKELBIMAS APIE NUMATOMĄ ŽEMĖS SKLYPO RIBŲ ŽENKLINIMĄ

Informuojame žemės sklypo (kadastro Nr. 6940/0003:81), esančio Prienų r., Pakuonio mstl., Vėjo g. 14, bendrasavininkę, igaliotus asmenis, kad Vladimiro Lopušanskij, individuali veikla, matininkas Vladimiras Lopušanskij (kvalifikacijos pažymėjimo Nr. 2M-M-2031) 2023 12 15, 11:00 val. vykdys žemės sklypo (kadastro Nr. 6940/0003:81), esančio Prienų r., Pakuonio mstl., Vėjo g. 12, ribų ženklavimo darbus. Prireikš išsamesnės informacijos, prašom kreiptis į matininką Vladimira Lopušanskij, adresu: Baltijos g. 34-53, Kaunas, el. paštu vladimir.lopusanskij@gmail.com arba telefonu 8 677 87287.

Žygiavo Prienų miesto upelių pakrantėmis, klausėsi jų pasakojamų istorijų

Tai, kas išaugina...

Projektą remia

SPAUDOS,
RADIO IR
TELEVIZIJOS
RĖMIMO
FONDAS

(Atkelta iš 1 p.)

pirmąsias **Joalitos Jurkevičienės** išgirsta išties daug. Gidės pasakojimus papildė muziejininke bei paminklotvarkininke **Viktorija Bielevičienė**, tautodailininkas, medžio drožėjas **Algimantas Sakalauskas**. Miesto senbuviai, pasidalinę savo vaikystės prisiminimais, atsineštomis senomis fotografijomis, padėjo susidaryti pilnesnį vaizdą apie Revuonos, Mielupio, Viganio, „rynuokės“, kitų bevardžių upelių išskirtinumus, prie jų stovėjusių pastatų, gyvenusių žmonių istorijas bei šiandienos realijas. Ir nereikia toli keliauti, galima ir dešimtmečius pažįstamame mieste atverti istorijos slėpinius.

Tarnavusi miestui Revuona neprarado galių...

Maršrutas, prasidėjęs Revuonos parke, vinguriavo palei to paties pavadinimo upelį, kuris yra ne tik ilgiausias (5,8 km), bet ir nuo atmenamų laikų plačiausiai tarnavęs miestui. Vyresni prieničiai dar atsimena, kaip vaikystėje šiame upelyje gaudė upėtakius ir vėžius. Prienų šilo ežerėliuose, iš kurių išteka Revuonos upelis, veisdavosi gražūs lynai ir karosai.

Srauni tėkmė suko dviejų malūnų girmas, didesnis, prieš Butlerio piliavietę stovėjęs S. Bagranskio malūnas ne tik malė miltus, bet ir aprūpindavo Prienų miestą elektra. Daugiau nei prieš du šimtus metų jo pajėgumus sustiprino nuo Revuonos upelio per parką nuvesta upelio atšaka. Geros kokybės vanduo buvo naudojamas Goldšteino, vėliau B.Šakovio vadovaujamo bravoro alaus gamyboje. Ši alų vertino netgi Anglijos karalienė. Vanduo kibirais buvo nešamas į Prienų gydytojo Juozo Brundzės vaistinę vaistų gamybą.

Šios pavardės iki šiol minimos

Stebuklingų galių turintis Revuonos šaltinio vanduo.

Prienuose, to meto pažangūs žmonės padarė didelę įtaką miesto raidai, todėl žygio metu aptarti su jų asmenybėmis, šeimomis ir skaudžiomis dramomis susiję gyvenimo epizodai, kurie liudija juos buvus Lietuvos bei Prienų patriotais.

Prie Revuonos šaltinio parke pasidalinta dviem šiuolaikinėmis stebuklingų pagijimų istorijomis apie žmones, kurie, neturėdami ko prarasti, gėrė šio šaltinio vandenį, ir jų savijauta pagerėjo. A.Sakalauskas atkreipė dėmesį į tai, kad visi Prienų upeliai teka į rytus, į Saulę. Mitologijoje toks gyvasis vanduo laikomas gydančiu, šventu, stebuklingu.

Žygeiviai, rieškučiomis pasisėmę šio šaltinio vandens, patvirtino: gerti skanus, be jantamų priemaišų. Upelį maitinančių šaltinių vanduo ir šiandien sulaukia pačių geriausių atsiliepimų, yra gausiai vartojamas namų ūkiuose. Revuonos gatvėje žygeiviai matė ne vieną vairuotoją, stabtelėjusį pasisemti lankomiausio šaltinio vandens.

Keliauninkai savaip pagerbė Revuonos upelį ir jo šaltinius. Meninę gyslelę turinti žygeivė **Jolanta Imbrasienė** neatsitiktinai prie kiekvieno pakabino pačios nupintus, gamtoje suyrancius vainikėlius. Pasirodo, kad mūsų protėviai, tokiu būdu atnašaudami, prašydavo vandens apsaugos nuo žaibų.

Slepami po žeme, nuodijami teršalais skuba į Nemuną

Pačiame mieste Revuonos upelis nemažą atkarpą prateka požeminiu vamzdžiu, kai kuriose vietose sraunia jėga vėl iškildamas į paviršių. Žygeiviai aplankė „Žiburio“ kalnelį, kur likę nematomi, bet jaučiami pirmosios gimnazijos ikūrėjo P. Martišiaus, mūsų krašto poeto J. Marcinkevičiaus išpausti pėdsakai. Šioje vietoje krūmokšniais apaugusia griova upelis įteka į Nemuną. Išsukę iš Kęstučio gatvės taku už bažnyčios ir šlaitu nusileidę žemyn keliauninkai turėjo retą progą iš vietinių gyventojų kiemų pasižvalgyti į tą vietą, kurioje Revuona susijungia su nuo kito šlaito atbėgančiu Bevardžiu upeliu.

Jų santakoje gyvenantys žmonės gražiai susitvarkę pakrantes, ir didįjį Prienų potvynį iki pastatant Kauno HE, kuomet iš apsemtų namų teko išplaukti veltimi, jiems primena tik senos fotografijos. Tačiau paupio gyventojai jau keletą metų kenčia nuo ore tyrančio stipraus naftos junginių kvapo, plika akimi matomos vandens paviršiuje raubuliuojančios teršalų dėmės. Pasak informuotų žmonių, taršos šaltinis grunte dar nunistatytas, nors tam sutelktos aplinkosaugininkų pajėgos ir atlikti keli gręžiniai.

Maršrutas prasidėjo Revuonos parke prie to paties pavadinimo upelio atšakos, kurios pakrantėje pavasarį bus pastatytas VŠĮ „Meninė drožyba“ išdrožtas medinis stogastulpis su įrašytu vandenvardžiu.

Atminties sunaikinti neįmanoma...

M. Valančiaus ir S. Neries, Sporto gatvėmis maršrutas veda prie „Žiburio“ gimnazijos, kuri pastatyta 1956 metais, sudegus senajai gimnazijai, buvusiu liuteronų kapinių ir partizanų palaidojimų vietoje. Stovime prie stadiono tvoros, toje vietoje, kur po kojomis iš Kauno gatvės kvartalo atiteka į vamzdį sukištas tas pats Bevardis upelis. Išgirstame archyvinis liudijimus, paremtus ir vietinių gyventojų prisiminimais, jog šalia šio upelio išraustoje tranšėjoje buvo užversti nužudyti partizanų palaikai. Nepriklausomoje Lietuvoje partizanų kapavietė įrašyta į Kultūros paveldo registrą ir saugoma valstybės. V. Bielevičienė ir J. Jurkevičienė iš dviejų skirtingų šaltinių patvirtina šio, ilgai laikyto bevardžio, upelio vardą – Viganis. Pacituotas šviesios atminties prienietis Juozas Šadzevičius, savo atsiminimuose jis yra užsiminęs apie pievas prie upelio, plytėjusias Kauno gatvėje, kurias kitados vadindavę „viganėmis“.

Vaidingomis Nemuno pakrantėmis pro sutarkytą pasivaikščiojimų erdvę atsiduriame netoli Mielupio upelio žiočių, ties buvusiomis karėvinėmis. Su Mielupiu siejama Prienų miesto pradžia, yra spėjimų, jog čia galėjo stovėti senasis dvaras, vėliau paplautas Nemuno. Užfiksuoti liudijimai, kad vietiniai prie upelio savo ūkio reikmėms kasdavo kreidą, o iki I Pasaulinio karo jo vandeniui gydydavo akis.

Projekto rezultatas – stogastulpiai su upelių vardais

Tai toli gražu ne visos upelių porinamos istorijos, kurias žygio metu iš užmaršties vėl prikėlė „Anties sodas“ bendruomenė, vykdydama projektą, kuris finansuojamas Prienų

rajono savivaldybės lėšomis pagal nevyriausybinę organizacijų rėmimo programą. Siekdamas aktualizuoti Prienų krašto identitetą, prisidėti prie turizmo skatinimo veiklų, pagal projektą bendruomenė kartu su partnere VŠĮ „Meninė drožyba“ dar šiemet buvo numačiusi prie Revuonos upelio ir jo atšakos bei Mielupio upelio pastatyti tris stogastulpius su vandenvardžiais ir pagrindinėmis upelių charakteristikomis informacinėse lentelėse. Laikydami tautinio paveldo ir etninės kultūros reikalavimų, šiuos atminties ženklus pagaminome medžio skulptoriaus Algimanto Sakalausko vadovaujami drožėjai.

Vanduo yra gyvybės pagrindas, nuo seniausių laikų žmonės gyveno gamtos apsuptyje, gėrbė jos reikšmius ir išteklius. Todėl, pasak bendruomenės pirmininkės J. Jurkevičienės, atrodė natūralu upelius įvardinti medyje ir tam pasirinkti UNESCO saugomo nematerialaus kultūros paveldo formą – kryždirbystę.

VŠĮ „Medžio drožėjai“ vadovo A. Sakalausko teigimu, savo geometrinėmis formomis gamtą atkartojantys kopyltulpiai ir stogastulpiai lietuvių tautos gyvenime labai svarbūs dėl stipraus energetinio ir apsauginio poveikio, todėl užkariautojai ne kartą draudė juos statyti. Kaip bebūtų keista, ir šiomis dienomis šie liaudies architektūros dirbiniai ne visur yra pageidaujami ir tremiami į moderniančių miestų pakraščius.

Dėl tam tikrų priežasčių stogastulpiai šį rudenį nebuvo pastatyti dar prieš kelis mėnesius jiems parinktose vietose. Kol vyksta diskusijos su atsakingais asmenimis, derinami žemės panaudos klausimai, jie gulės dirbtuvėse. Bet žygio metu stogastulpiai upelių pakrantėse atidengti simboliškai, leidžiant visuomenės atstovams iš brėžinių susidaryti savo nuomonę apie meninę, reprezentacinę ir patyriminę jų vertę.

Upeliai vienija žmones!

Bendruomenės pirmininkė Joalita Jurkevičienė pasakojo, kad viena iš stogastulpių ketinta atidengti prieničio geologo hab. m. dr. Algirdo Klimo vardu. Būtent jo monografija „Nemuno slėnio fragmento ties Prienais šaltiniai ir upeliai“, parašyta beveik prieš dvidešimt metų, jai sužadino smalsumą artimiausią pažinti miesto upelius, parengti jų aktualizavimui ir išsaugojimui skirtą projektą.

Jau vėliau žygeiviams geriant arbatą lauke, bendruomenės „Anties sodas“ lauko erdvėje, Joalita prasiitarė apie tai, kad susidomėjimą upeliais įkvėpė gyvenamoji aplinka. Kaimynams iš daugiabučių namų Vytauto gatvėje kėlė susirūpinimą apleistos šalia tekančio Revuonos upelio pakrantės, seno tiltelio buklė, todėl susitarė sutvarkyti teritoriją, kurioje smagu susirinkti tokiomis, kaip ši, ir kitomis progomis. Prieš susiburdami prie upelio pakrantėje paruoštų vaišių, žygeiviai mazgojosi rankas upelio vandeniu, šluostėsi lininiu rankšluosčiu, visi drauge dainavo senovinę liaudies dainą apie upelį. O išskirstė kas sau, pripažinę, kad upeliai riša ir vienija žmones!

Dalė Lazauskienė

Daugiau nuotraukų: www.facebook.com/laikrastisgyvenimas

TĘSIASI „GYVENIMO“ PRENUMERATA 2024 M.

„Gyvenimą“ galima užsiprenumeruoti:

• Redakcijoje (be aptarnavimo mokesčio)

Kauno g. 19 A, Prienai.
Tel.: 8 319 60 012, 8 605 19 327. El.paštas: zina@gyvenimas.info, info@gyvenimas.info

• Paštuose ir pas laiškanesius

Mobilųjį laiškanešį galima išsikviesti telefonu (8 700) 55 400

Statybinio laužo, akmenų, įvairių pastatų smulkinimas nuo 3 Eur/m³. Tel. 8 686 43 657.

UAB „TAUROLIS“
BRANGIAI PERKA
Bulius, telyčias, karves.
Atsiskaitome iš karto. Mokame 6 ir 21 proc. Vežame į Lenkiją.
Tel. 8 687 73 691

Aukščiausios rūšies pavasarinėmis kainomis

Akmens anglis – palaida ir fasuota.
Pjuvenų briketai – beržo, uosio.
Durpių briketai – didmaišiuose.
Medžio ir durpių granulės – fasuotos. Atežame.

GRASTA Tel. 8 687 36216
Kęstučio g. 97, Prienai

Gyvenimas

REDAKCIJOS ADRESAS:
Kauno g. 19 A, LT - 59147 Prienai.
El.paštas: info@gyvenimas.info

Leidžia UAB „GYVENIMAS“ (SL 066).
Laikraštis įkurtas 1946 m. gruodžio 7 d.

Redaktorė Ramutė Šimukauskaitė

Internete skaitykite: www.gyvenimas.info, www.facebook.com/laikrastisgyvenimas

Redakcija: Redaktorė Ramutė Šimukauskaitė - VERSLAS, ŽEMĖS ŪKIS (60523, ramute@gyvenimas.info); SOCIALINĖS PROBLEMOS, ŠVIETIMAS, MEDICINA, TEISĖSAUGA, PASLAUGOS: Dalė Lazauskienė, redaktorės pavaduotoja (60014, dale@gyvenimas.info); APLINKOSAUGA, NEVYRIAUSYBINĖS ORGANIZACIJOS, KULTŪRA, SPORTAS: Rimantė Jančauskaitė, apžvalgininkė (60012, rimante@gyvenimas.info); KOREKTŪRA: Ona Ališauskienė (60015); BUHALTERIJA, SKELBIMAI: Ona Lodienė, Zina Lankevičienė (tel./faksas 60012, zina@gyvenimas.info); kompiuterininkai (maketav@gyvenimas.info). Mob. tel. 8 605 19 327.
Redakcijos nuomonė nebūtinai sutampa su laiškų autorių nuomonėmis. Už skelbimų turinį neatsakome.

remia rubrikas „Koks tu ir aš – iškia Lietuva“ ir „Tai, kas išaugina...“

Laikraštis išeina trečiadieniais ir šeštadieniais. Ofsetinė spauda. Apimtis – 2 spaudos lankai. Indeksas 67283. Tiražas: trečiadieniais – 1350 egz., šeštadieniais – 1750 egz. Rinko, maketavo UAB „Gyvenimas“.

Spaudė UAB „Alytaus spaustuvė“, Seirijų g. 17, tel. (8 315) 73786.

ALYTAUS SPAUSTUVĖ